

Hrvatska riječ

Informaciono-politički tjednik, izlazio od 1945. do 1956., obnovljen 2003.

ISSN 1451 - 4257

Subotica, 21. ožujka 2003. Cijena 20 dinara, izlazi petkom

Broj 8

Izglasao Savjet ministara SCG
i novi srpski premijer

Intervju:
**Saša
Vučinić**

Nastavlja se borba za demokraciju

**Vojvođanska banka
raspolaze velikom
mrežom ekspozitura i šaltera
u zemlji i pruža mogućnost
obavljanja svih poslova
platnog prometa na jednom mjestu,
uključujući i platni promet
sa inostranstvom.
Pored klasičnih,
banka nudi i dodatni,
EBanking servis.**

**VOJVOĐANSKA BANKA
KUĆA PRAVIH VRIJEDNOSTI**

SuOnline.NET

Vaš Internet provajder

JER KVALITET JE IPAK BITAN!

**Trg Cara Jovana Nenada 15, Subotica
Tel: (024) 559 - 200, Fax: (024) 553 - 365**

Vesela Laloš	
Nacija počiva na jeziku.....	6,7
Obračun s kriminalom	
Isušivanje močvare zločina.....	8,9
Ivan Torov	
Oproštaj, priznanje i prosvjed.....	10
Vojislav Sekelj	
I suze su rekly ne.....	11
Intervju	
Saša Vučinić.....	12-14
Reportaža: Zemun	
Grad u vremenu zla.....	16,17
Mini intervju	
Boris Novković.....	29

■ FOTOGRAFIJA NA NASLOVNOJ STRANI: photonino.com

IMPRESSUM

OSNIVAČ: Skupština Autonomne Pokrajine Vojvodine

IZDAVAČ: Novinsko-izdavačka ustanova
»Hrvatska riječ«, Subotica, Preradovićeve 4

UPRAVNI ODBOR: Tomislav Žigmanov
(predsjednik), dr. Slaven Bačić, Milan Ercegovac,
Kalman Kuntić, Marija Lovrić, Svetislav Milanković,
Slavica Peić, Stipan Stipić, mr. Bela Tonković

V. D. DIREKTORA I V. D. GLAVNOG I
ODGOVORNOG UREDNIKA: Zvonimir Perušić

REDAKCIJA: Dušica Dulić, Vesela Laloš, Nikola
Perušić, Dražen Prčić, Zlatko Romić, Zvonko Sarić,
Mirko Sebić, Robert G. Tilly

TEHNIČKI UREDNIK: Boris Cupać

TEHNIČKI ADMINISTRATOR: Thomas Šujić

TAJNICA REDAKCIJE: Zorica Tikvicki

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/21-414

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

EMAIL: hrvatska.rjec@suonline.net

WEB: www.hrvatskarijec.co.yu

OMOT: Wizart Dizajn: Drago Poljaković,
Lajoš Matejka

TISAK: »Dnevnik« Holding sa p.o. Novi Sad,
»Dnevnik« Štamparija

List je registriran kod Sekretarijata za informiranje
Skupštine AP Vojvodine pod rednim brojem 73

Sad ili nikad

»Najljepša vijest koju sam nakon onog 5. listopada čuo jest da u beogradskom Centralnom zatvoru više nema slobodnih mjesta.« Tim se riječima slušateljima obratio voditelj Radija B92 pošto su informacije o masovnim uhićenjima kriminalaca počele sustizati jedna drugu. I doista, pretraga po podzemlju je takva da malo koga može ostaviti ravnodušnim. »Žestoki momci«, kako im se ovdje godinama tepalo, sada su i službeno ono što su uvijek i bili – »budale«, »prevare« i »pacovi«.

Javnost u medijima, u knjigama žalosti i u svakodnevnim razgovorima gotovo vapi za konačnim uspjehom započete borbe protiv organiziranog kriminala. Protiv države u državi, koja je prijetila da postane i jača od države. Sad ili nikad, opća je poruka vlastima koje su, kako popunjavanje zatvorskih kapaciteta pokazuje, toga i svjesne. Sam sprovođ premijera Đinđića, nepregledna povorka u kojoj su dominirala mlada, zabrinuta i uplakana lica, pokazao je da se u narodu ponovo skupila kritična masa energije potrebna da se stvari prelome. Mnogi od onih koji pokojnog premijera nisu simpatizirali sada uviđaju da je njegov put, put reformi i otvaranja ka svijetu, put pomirenja i euro povezivanja, bio jedini mogući i ispravan. Izbor novog premijera, Đinđićevog stranačkog zamjenika Zorana Živkovića, izraz je spremnosti da se osnovni kurs vlade ne mijenja.

Tragični događaj koji je potresao Srbiju donio je, po načelu spojenih posuda, i vijest iz susjedstva, doduše neslužbenu ali javnu, u medijima iznijetu, da je pred polazak u Beograd na sprovođ hrvatski premijer Ivica Račan upozoren da bi i on mogao postati metom atentatora. Kriminalno-politički milje, kako prenose hrvatske novine, ne postoji samo u Srbiji nego i u drugim državama proizišlim iz bivše Jugoslavije, te da i na drugim mjestima postoje ljudi koji nakon sudjelovanja u ratu žele sačuvati stečene privilegije.

A kad je već tako, kad se nove vlasti primarno moraju obračunavati s organiziranim kriminalom uvijenim u patriotsku ljušturu, kad se svi državni potencijali u najvećem dijelu imaju orijentirati na povlačenje crte razgraničenja između kriminala i države, onda gospodarska tranzicija neumitno stagnira. Gotovo je neprimijećeno, tako, prošao još jedan susret dvojice ministara vanjskih, Gorana Svilanovića i Tonina Picule, te Ivice Račana u Zagrebu, kada je zajednički ocijenjeno da odnosi Srbije i Crne Gore i Hrvatske u proteklih godinu dana idu uzlaznom linijom, pri čemu se kao posebni rezultati izdvajaju potpisivanje sporazuma o Prevlaci, slobodnoj trgovini, kulturno-prosvjetnoj suradnji, kao i donošenje hrvatskog Zakona o nacionalnim manjinama, te povratak nacionalizirane imovine uključujući i imovinu Srpske pravoslavne crkve u Hrvatskoj. Svilanović, Picula i Račan ponovo su se, nepun tjedan kasnije, sreli. Ovoga puta neplanirano, na sprovođu u Beogradu.

Z. P.

TJEDNIK

ČETVRTAK, 16.3.

Srbija u šoku nakon ubojstva
Zorana Đinđića

NEDJELJA, 16.3.

Vladan Batić: Nema više mjesta u
Centralnom zatvoru

PETAK, 14.3.

Rušenje Tržnog centra u
Zemunu

PONEDJELJAK, 17.3.

Izabrana prva vlada
Zajednice SCG

UTORAK, 18.3.

Zoran Živković novi srpski
premijer

SUBOTA, 15.3.

Sahranjen premijer Đinđić

SRIJEDA, 19.3.

Nenad Čanak:
Zabraniti SRS

IZMEĐU DOBRA I ZLA

Izbor između rata i mira Papa je nedavno nazvao izborom između zla i dobra. U nedjeljnom je angelusu, obraćajući se zemljama članicama Vijeća sigurnosti UN-a, ponovo podsjetio na razloge kontra rata: strašne posljedice koje će pogoditi Iračane, narušavanje ravnoteže cijele srednjoistočne regije, buđenje novog ekstremizma. Lista mogućih strahota time nije iscrpljena. Kakva se Pandorina kutija otvara činjenicom da Amerika svojim agresivnim soliranjem razara Ujedinjene narode i ruši međunarodni poredak, uspostavljen poslije Drugog svjetskog rata – tek treba vidjeti. **Jelena Lovrić**, »Novi list«, 18. ožujka 2003.

POBIJEDITI SVIJET

Gotovo je neshvatljivo kako netko može pobijediti, nije pretjerano reći, jedinstveno svjetsko antiratno raspoloženje. Kada se zbroje rezultati svih ispitivanja javnih mišljenja više od 90 posto ljudi u svijetu je za mir. Nadalje, sve najveće svjetske crkve su protiv rata jednako, kao i većina u Vijeću sigurnosti. Međutim, ništa nije pomoglo i do rata dolazi. Stoga se svi mi, a posebice svjetski političari, moramo zapitati u kakvom to svijetu živimo i zbog čega se dopušta razaranje sustava koji je stvaran stoljećima i koji omogućava sve bolji život na kugli zemaljskoj. **Goran Rosić**, »Glas Slavonije«, 18. ožujka 2003.

BUSHOV KOMPLEKS BUSH

Mi Iračani jako volimo Ameriku, vozimo američke automobile, pušimo američke cigarete, slušamo američku glazbu. Bush mlađi ima kompleks Busha starijeg i starome se mora dokazati. Osim dokazivanja, pikira i na iračku naftu, a to baš neće poći. **Mr. Kazy**, vozač, vodič i zaštitnik hrvatske novinarske ekipe u Iraku, »Feral«, 15. ožujka 2003.

ČISTA MATEMATIKA

Da, naravno, Sadam je diktator. Ali u ovom svetu je mnogo takvih. I, mnogi od njih su naši saveznici. Ako započne i ovaj rat, predsjednik Buš će stračiti iznos koji je dva puta veći od ukupnog bruto nacionalnog dohotka Iraka. To praktično znači da će SAD morati da potroše barem dva dolara da u Iraku unište nešto za šta je bio potrošen jedan dolar, a to (potrošiti dva dolara za nešto što vredi jedan) - mereno čisto ekonomskim merilima - ravno je definiciji prave ekonomske perversije. **Levelin Rokvel**, američki liberalni analitičar vojne ekonomije, »NIN«, 13. 3. 2003.

NUKLEARNE GLAVE

Ako nakon raketiranja i masovnog bombardovanja u prvim danima rata američka vojska i njihovi saveznici ne uspiju da izazovu paniku u redovima iračke odbrane, predsjednik SAD Džordž Buš će sigurno narediti upotrebu nuklearnih glava manje razorne moći, kojima će pokušati da uništi podzemne bunkere u kojima pretpostavljaju da će se nalaziti Sadam Husein, kao i komandni punktovi iračke armije. **General-pukovnik Leonid Grigorijevič Ivašov**, bivši predsjednik ruske Akademije za geopolitičke probleme, »Oslobođenje«, 18. 3.

NOVINARI, OPREZNO

Novinari bi trebalo da imaju punu slobodu da snimaju sve što ih interesuje, bez nadzora vojnih oficira. Žive i potresne slike rata u Aziji tokom 60-ih i 70-ih odigrale su značajnu ulogu u slabljenju podrške javnosti ratu, što je vojska i te kako primila k srcu i zbog toga u kasnijim sukobima ograničila pristup medija na front. **Steve Bell**, bivši dopisnik iz Vijetnama za TV mrežu »ABC news«, »Blic«, 20. ožujka 2003.

I SLAB I OPASAN

Ne možemo temeljiti vojnu strategiju na tome da je Sadam Husein slab i u isto vrijeme opravdavati preventivnu akciju tvrdnjom kako on predstavlja ozbiljnu opasnost. Irački diktator vjerojatno posjeduje biološke otrove i kemijsko streljivo, ali ga posjeduje već 20 godina, i to zahvaljujući tadašnjoj britanskoj vladi koja je pomogla Iraku sagraditi tvornice za proizvodnju nedopuštenih sredstava. Zašto se sada tako hitno mora poduzeti vojna akcija za razoružanje vojnih kapaciteta koji postoje već 20 godina i koji su nastali uz našu pomoć? Gruba je istina da Britanija kreće u rat bez potpore u zemlji i pristanka ijedne međunarodne organizacije u kojoj smo vodeći član. **Robin Cook**, bivši lider u Donjem domu britanskog parlamenta, »Večernji list«, 19. ožujka 2003.

Dujizmi

///Pravimo velike pogreške, a kažu da smo amateri.

///Oženih se da bih dokazao da sam za suživot.

///Oдох u inozemstvo. Htio bih biti strani plaćenik.

///Pošto smo iscrpli sva sredstva, znali smo da nam lijeka nema.

Dujo Runje

Obrazovanje na jezicima nacionalnih manjina

Nacija počiva na jeziku

Zakonski standardi u Vojvodini djelomice iznad europskih, ali je njihova primjena u praksi ponegdje ispod njih. Obrazovanje mladih na materinskom jeziku brana protiv asimilacije i nestajanja malih nacija

Piše: Vesela Laloš

Osnovno obrazovanje nacionalnih manjina u Srbiji izvodi se na sedam jezika - na mađarskom, rusinskom, slovačkom, rumunjskom, bugarskom, albanskom i odnedavno hrvatskom jeziku. Učenicima je ostavljena mogućnost izbora - da nastavu slušaju samo na materinskom jeziku, dvojezično (na materinskom i srpskom jeziku), ili samo na srpskom, uz učenje materinskog jezika, tradicije i kulture u okviru izbornog predmeta. Uz to, zakonska je obveza države da tiska udžbenike na jezicima nacionalnih manjina i priprema, odnosno omogući obrazovanje kadrova za ovu nastavu. Ovi zakonski okviri, koje je posebno omogućio Zakon o pravima nacionalnih manjina, kreirani su po ugledu na zemlje s demokratskom tradicijom, i uz poštivanje međunarodnih standarda. Prema ocjeni predstavnika UNICEF-a, pojedine odredbe zakona koje se tiču obrazovanja u Vojvodini čak nadilaze te standarde.

Srbija, inače, zauzima visoko peto mjesto u Europi po brojnosti svojih nacionalnih manjina, koje čine gotovo trećinu ukupnog stanovništva, ali je najkompleksnija situacija u Vojvodini, koja ima i najbrojnije etničke zajednice, i istodobno najdulju tradiciju naobrazbe na materinskom jeziku. Školski sustav u Pokrajini čini široka mreža predškolskih ustanova, uz 168 osnovnih i 33 srednje škole u kojima se izvodi nastava i na manjinskim jezicima. Od 13 fakulteta, koliko broji novosadsko sveučilište, na devet je organizirana dvojezična ili višejezična nastava. Konkretno, nastava na mađarskom izvodi se na pet fakulteta, a na slovačkom, rumunjskom i rusinskom na po dva fakulteta.

TRADICIJA VOJVODINE: Multikulturalna tradicija u Vojvodini bilježi i dosta dugu tradiciju bilingvističkog, pa i multilingvističkog obrazovanja, te se još prije Prvog svjetskog rata pojavljuju škole s nastavom na više jezika, ali organizirane prema vjerskoj pripadnosti. Tako su u Novom Sadu sve do kraja Prvog svjetskog

rata postojale grčka, rimokatolička, židovska, mađarska kalvinistička, evangelička, i rusinska grčkokatolička škola. Ove konfesionalne škole prestale su raditi 1919. godine, kada su učenici razvrstani po odjeljenjima prema nacionalnoj, a ne vjerskoj pripadnosti.

Nakon Drugog svjetskog rata ideja potpunog obrazovanja na materinskom jeziku počela je značajnije prodirati u škole tek poslije usvajanja ustava iz 1974. godine kada se u mnoge vojvođanske obrazovne ustanove uvodi cjelovita nastava na jezicima manjina. Međutim, dok je u osnovnim to bilo moguće re-alizirati u potpunosti, rijetke su srednje škole gdje se svi nastavni predmeti predaju na manjinskom jeziku. Razlog je često u nedostatku kadrova, osobito u sredinama gdje manjine nisu u visokom postotku zastupljene među stanovništvom i gdje je teže pronaći odgovarajuće stručnjake za nastavu.

Osim ovog »tehničkog« problema, i propusta u organiziranosti, ili pak nedovoljnoj osjetljivosti države za ovu vrstu potrebe kod nacionalnih zajednica, zbog čega visoki zakonski normativi ne dobivaju i svoju punu potvrdu u praksi, nemali problem postoji i u »psihološkoj ravni« za one koji odluču svoju djecu upisati u manjinske obrazovne ustanove.

Pravo na školovanje na materinskom jeziku svakako je jedno od ključnih manjinskih (i uopće ljudskih) prava, a nacionalni ga lideri i ideolozi vole bojiti patetičnim bojama »ljubavi prema naciji i precima«, tradiciji, kulturnoj baštini, u čemu ima logike i rezona, ali za pojedinca ponekad nedovoljnih. Očuvati nacionalnu kulturu je iznimno teško u uvjetima nepostojanja stalnog prosvjećivanja mladih na vlastitom, materinskom jeziku, ali odluka za obrazovanje na jeziku svoje

OŠ »Matko Vuković«

nacije, ili pak na jeziku sredine, neminovno uključuje i neke druge aspekte koje tu odluku čine prilično kompliciranom.

IZMEĐU FRUSTRACIJE I AFIRMACIJE: »Polazak u školu je za dijete osobito važan, i u izvjesnom smislu stresan događaj već sam po sebi. Upisivanje djece na nastavu na nematerinskom jeziku ukoliko ga dijete ne poznaje dobro predstavlja dodatni stres i frustraciju, ponekad i s traumatičnim iskustvom, te se nerijetko događa da ta djeca u vrlo dugom razdoblju daju rezultate ispod svojih stvarnih intelektualnih potencijala. Naprosto, na materinskom jeziku dijete, kao uostalom i odrasli, razmišlja, doživljava svijet, sanja, i naravno, koristi se njime za najsuptilnije i najtanjanije izražavanje svoje osobnosti«, komentira psiholog Jasmina Lončar. »Puno je primjera djece koja su s nedovoljno znanja jezika sredine krenula u školu, i na kojima je prvobitna frustracija zbog nedovoljnog poznavanja jezika kojim govori većina djece oko njih ostavila značajniji trag. To doduše u dobroj mjeri ovisi od osobnosti djeteta, ali se taj moment osjećaja inferiornosti i neadekvatnosti u danoj situaciji ne smije zanemariti. Pitanje obrazovanja u manjinskim zajednicama na vlastitom jeziku je stoga osobito važno i to će uvijek biti stvar životne odluke za svakog ponaosob«.

Iskustva susjeda

Obrazovanje manjina na materinskom jeziku posebno je aktualizirano nakon promjena u gotovo svim postsocijalističkim zemljama. U Mađarskoj je posebnim zakonom iz 1993. godine osigurano pravo na obrazovanje na manjinskim jezicima, a osim osnovnih škola, nastava na manjinskim jezicima izvodi se u osam gimnazija (tri na njemačkom, dvije na srpskom i hrvatskom, dvije na slovačkom i jedna na rumunjskom jeziku). U Rumunjskoj novi Ustav iz 1991. godine također rješava pitanje obrazovanja manjina, a nastava na jezicima manjina je organizirana od predškolskih ustanova do srednjih škola. Na jezicima manjina školu pohađa 245.507 učenika. Već postoji 55 samostalnih škola na mađarskom jeziku, kao i škole na njemačkom i srpskom jeziku. U Hrvatskoj u 46 škola nastava organizirana istodobno na hrvatskom i na nekom od jezika nacionalnih manjina. U devet škola nastava se izvodila i na češkom jeziku, u 27 na srpskom, u šest na talijanskom, u tri na mađarskom, a u jednoj na slovačkom jeziku. Ukupno je 5.967 učenika polazilo nastavu na jezicima nacionalnih manjina.

S druge strane, međutim, školovanje na jeziku vlastite nacije može donijeti teškoće u sferi stručnog afirmiranja. Pitanje je koliko će osoba koja je cijelu naobrazbu imala na materinskom jeziku moći uspješno funkcionirati kao stručnjak u sredini u kojoj se ne govori taj jezik. »Ukoliko dijete upiše u školu gdje se nastava izvodi na jeziku koji sluša u kući ono dobiva mogućnost boljeg napredova-

nja u obrazovnom smislu, ali ga to ne potiče da dobro nauči jezik sredine, u kojoj će morati konačno i raditi - ukoliko se ne namjerava iseliti. Ono se na koncu, po završetku školovanja i nakon nalaženja posla, ipak susreće s problemom (i potrebom) poznavanja drugoga jezika. S tim imam osobno iskustvo. Prilikom upisa svog djeteta u školu dvojila sam se kako donijeti najbolju odluku, jer bilo koja od ove dvije ponešto uskraćuje. Rješenje bi moglo, i moralo biti u istodobnom učenju oba jezika, ali također i u njegovanju predmeta 'jezik sredine' i za većinsku naciju«, kaže *Erzsébet Kiss*, majka studenta koji je i osnovno i srednje školovanje prošao na materinskom, mađarskom jeziku. Bio je izuzetan učenik, a također i izuzetan student, ali je posao potražio u - inozemstvu.

Učiteljica *Ana Čavrgov*, koja predaje u hrvatskom odjeljenju u subotičkoj Osnovnoj školi »Matko Vuković«, ukazuje na mnoge prednosti njegovanja višeznačnog obrazovanja za cjelokupnu zajednicu. »Što je cilj odgoja na materinskom jeziku? To svakako ne bi smjelo biti razdvajanje, već uz njegovanje vlastite tradicije, priznavanje i tradicije drugih koji žive s vama. Ljepota je upravo u različitosti, i ja sam presretna što imam jako lijepa iskustva s hrvatskim razredima. Vidim da djeca izvanredno shvaćaju prednost takvog obrazovanja, jer su sada u prilici učiti čak četiri jezika. Cijela ideja je i u široj sredini dobro prihvaćena, a i djeca se u školi međusobno lijepo prihvaćaju. Učeći o kulturi svoga naroda i učeći da razumiju i druge, oni će svakako biti od koristi zajednici u kojoj žive. Ne smijemo pri tome zaboraviti da je upoznati tradiciju

Učiteljica Ana Čavrgov

svojega naroda i očuvati zavičajnu riječ i duh naroda kojemu pripadamo zadaća svih nas. U toj je tradiciji pohranjeno neprocjenjivo blago. Kako kažu pjesnici: Kad se srce otvara, otvara se na materinskom jeziku...«

A statistika također podsjeća - svakoga tjedna u svijetu umre po jedan jezik, a s njim i čitava kulturna baština koja je na njemu stvarana. Rad na očuvanju manjinskih jezika stoga je iznimno važan, a obrazovanje mladih najbolja je brana asimilaciji i nestajanju malih, manjinskih naroda.

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavještava cijenjene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji: Subotica - Zagreb, da od 19. 1. 2003. važe nove, niže cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- ▲ djeca do 6 godina voze se besplatno
- ▲ djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1420 din.)
- ▲ studenti uz prikaz indeksa uživaju popust od 30% (povratna karta je 1988 din, a u jednom pravcu 1106 din.)
- ▲ osobe starije od 60 godina imaju popust od 30%

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA DIREKTNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA PRAVCA I VAŽE 30 DANA.

VAS SUBOTICA-TRANS

Obračun s organiziranim kriminalom postao najvažnija zadaća nakon umorstva premijera

Isušivanje močvare kriminala i zločina

*Izvanredne mjere daju rezultate * Pronađeni dokazi * Atak na simbole kriminala*

Piše: Nikola Perušić

Prošlo je deset dana otkako je uvedeno izvanredno stanje zbog ubojstva premijera *dr. Zorana Đinđića*. Ovo je ubojstvo, osim tragedije koju je izazvalo, istovremeno ugrozilo i ustavni poredak i sigurnost Republike Srbije. Stoga su policiji, ministru unutarnjih poslova i direktoru Bezbjednosno-informativne agencije su proširene ovlasti.

Čini se da ove mjere, u kombinaciji s odlučnom akcijom, daju rezultate. Ministar policije *Dušan Mihajlović* izjavio je da istraga zna tko su izvršitelji i nalogodavci ubojstva, da imaju dokaze i da te izjave mogu odmah biti iskorištene za sudski proces. Ministar je uvjeravao da će pohapsiti sve odgovorne za ovaj zločin i likvidirati svakoga tko pruži otpor policiji.

MUP Srbije hapsi osobe povezane sa zemunskim klanom koji je Vlada Srbije osumnjčila za ubojstvo premijera. Uhićenja su vršena u svim većim gradovima u republici i nastavlja se privođenje osumnjičenih.

Domaći mediji prenose informacije o zatvaranju bivšeg načelnik Resora državne bezbjednosti *Jovice Stanišića* i nekadašnjeg komandanta »crvenih beretki« *Franka Simatovića*. »Glas javnosti« prenosi neslužbenu informaciju po kojoj je navedenoj dvojici određen pritvor od 30 dana. Nekoliko dana kasnije, dolijali su Dragan Ninković Prevara i Zoran Vu-kojević Vuk, vođe zemenskog narko-kartela.

MASOVNA UHIĆENJA: Prenose se informacije o uhićenju više od 400 osoba

Za Legijom se intenzivno traga

vac, eksplozivne naprave, samostrijeli specijalnih optičkih sredstava, narkotici, krivotvoreni dokumenti, veći broj lažnih registarskih tablica, krađena motorna vozila i razna sredstva veze.

Neki od privedenih su zatražili i dobili status zaštićenog svjedoka, i njihove izjave dane pred specijalnim tužilaštvom potvrdile su osnovane sumnje da je zemunski narko-kartel uz pomoć pripadnika državne i javne sigurnosti u vrijeme Miloševićeva režima sudjelovao u političkim ubojstvima organiziranoj trgovini drogom te bio izravno povezan preko europske mreže dilera s kolumbijskim narko-kartelom. Svoje aktivnosti nastavili su i nakon promjene vlasti 5. listopada 2000. godine, baveći se prvenstveno otmicima i trgovinom drogom. Također, u međusobnim

iz različitim kriminalnih grupa, te da će mnoga do sada nerazjašnjena ubojstva biti rasvijetljena. Kod uhićenih lica pronađene su velike količine va-trenog oružja (revol-veri, lovačke i auto-matske puške), ručne bombe, suza-

razračunavanjima izvršili su preko 50 ubojstava. Uz pomoć mreže doušnika, svojih plaćenika iz redova policije i državne sigurnosti, kao i uz posjedovanje policijskih legitimacija, članovi ove grupe uspijevali su izbjeći uhićenja i skrenuti pravac istrage na pogrešnu stranu. Za veliki broj krivičnih prijavi koje su protiv njih ipak pokrenute, uspjeli su pritiscima i potkupljivanjima usporiti i zaustaviti - naveo je MUP Srbije.

Načelnik zaječarske policije *Ilija Matić* izjavio je nakon uhićenja kako smo iz totalitarnog režima i ludila prešli u demokraciju koju nismo navikli, pa smo je shvatili kao anarhiju, što je dovelo do ovog stanja.

Vladan Batić otvoreno je rekao kako je neophodno premjestiti neke zatvorenike iz Centralnog zatvora u Beogradu jer je zatvor praktično popunjen, a potrebno je pripremiti kapacitete i za dalja hapšenja.

PADAJU SIMBOLI: U tom smislu je pukla vijest o uhićenju *Svetlane Cece Ražnatović*, koja je uhićena zbog bliskih veza sa glavnim osumnjičenima *Miloradom Lukovićem Legijom*, *Dušanom Spasojevićem Šiptarom* i *Dejanom Milenkovićem Bagzijem*. Istraga je pokazala da je Ceca Ražnatović bila u kontaktu s Lukovićem i Spasojevićem prije i poslije atentata. Nakon oslobođanja Milenkovića iz zatvora, kada je izvršen

Izabrana prva Vlada SCG i novi mandatar Vlade Srbije

Nastavlja se borba za demokraciju

SPS, SRS, NS i DSS glasali i protiv Vlade SCG i protiv promjene u Vladi Srbije

Unatoč svim dešavanjima nakon pogibije premijera, državna zajednica Srbija i Crna Gora dobila je u ponedjeljak svoju prvu vladu. Izabran je petočlani Savjet ministara u kojem je ministar vanjskih poslova *Goran Svilanović*, ministar obrane *Boris Tadić*, ministar za međunarodne ekonomske odnose *Branko Lukovac*, ministar za unutarnje ekonomske odnose *Amir Nurković*, a ministar za ljudska i manjinska prava *Rasim Ljajić*. Zamjenik ministra vanjskih poslova je *Igor Lukšić*, a zamjenik ministra obrane *Vukašin Maraš*. Predsjednik SCG *Svetozar Marović* ujedno je i premijer državne zajednice.

Protiv ovog prijedloga bili su zastupnici SRS-a, DSS-a, Nove Srbije, SNP-a, SPS-a, SNS-a i Narodne stranke. Predstavnici DSS-a rekli su da je trebalo od tih sedmero dužnosnika četvero biti iz Srbije, a tri iz Crne Gore, te da je problem u tome što će nakon dvije godine zamjenici postati ministri te da će Crna Gora imati pet, a Srbija jednog ministra, što je opet kršenje Ustavne povelje.

DOKLE: *Vladan Batić*, predsjednik DHSS-a i glavni zagovornik ideje samostalne Srbije, za skupštinskom govornicom je rekao kako smatra da je ovakav sastav ministara

Legija otprije poznat po zlu

Prema svjedočenjima prognanih Hrvata iz Srijema, *Milorad Luković* - Ulemek Legija je odlučujući dana bio u Slankamenu i dao rok Hrvatima da u roku od dva sata skinu zastavu s doma ili će on i njegovi ljudi zapaliti deset kuća najuglednijih građana Novog Slankamena te je nabrojao kuće koje će biti spaljene oko pola tri noću. Isti izvor tvrdi kako postoji video vrpca na kojoj je to snimljeno.

prvi pokušaj atentata na premijera Zorana Đinđića, Svetlana Ražnatović je financijski brinula o Milenkovićevoj obitelji. Utvrđeno je i da su Luković i Spasojević više puta prenoćili u njenoj kući u razdoblju prije atentata.

Očevici navode kako je privatno osiguranje zgrade privedeno, a u njenoj kući pronađena je velika količina streljiva u specijalno napravljenom blindiranom bunkeru.

Slična demonstracija odlučnosti zadesila je tržni centar u Šilerovoj ulici u Zemunu, čiji su vlasnici *Dušan Spasojević Šiptar* i *Mile Luković Kum*, osumnjičeni za organizaciju ubojstva premijera Srbije Zorana Đinđića. Rušilo se bagerima i eksplozivom, pred kamerama mnogih TV stanica koje se zabezaknule građane Srbije nenavikle da osioni moćnici dožive ovoliku količinu pravde.

NEODGOVORNI MEDIJI: Izvanredne mjere ne samo da su omogućile izvršenje ovih odlučnih koraka, već je njima zabranjeno i javno obavještanje, rasturanje tiska i drugih obavještenja o razlozima za proglašavanje izvanrednog stanja, osim prenošenja službenih priopćenja nadležnih državnih organa. Među pravednim na razgovor u MUP bio je i direktor tjednika »Identitet« *Srdan Mijailović*, koji je dan prije mučkog umorstva na naslovnicu objavio kako je Đinđić meta slobodnog strijelca, te da su 'haaški Srbi' naručili atentat. Prostorije ovog tjednika zapečaćene su početkom tjedna, »Identitet« je zabranjen rad tijekom izvanrednog stanja, a dobili su rok od osam dana da plate kaznu od 500.000 dinara temeljem rješenja Ministarstva za kulturu i informiranje. Dan kasnije, zabranjen je i izlazak

dnevnog lista »Nacional«.

Potpredsjednik Vlade *Žarko Korać* zamolio je podršku medija u smislu da ne prenose »takozvane nezavisne komentatore i naročito odvjetnike na naslovne strane, koji su konačno i plaćeni da brane svoje klijente, često laganjem«.

Novi mandatar *Zoran Živković* zalaže se da izvanredno stanje traje što kraće, ali da to ovisi od brzine i uspješnosti borbe protiv organiziranog kriminala, što će trajati minimalno do konca travnja. Živković je dodao kako izvanredno stanje nije proglašeno protiv sloboda građana, već protiv kriminalaca.

Nakon više dana šutnje, predsjednik

Skupštine Vojvodine *Nenad Čanak* rekao je da Vojvodani nemaju razloga da se osjećaju ugroženim jer sve institucije države u ovom trenutku surađuju u borbi protiv organiziranog kriminala.

POLITIČKI CILJ: U prvom velikom intervjuu nakon tragedije potpredsjednik Vlade *Žarko Korać* je u emisiji »Kažiprst« Radija B92 ustvrdio kako su zločinci odlično obaviješteni, kako su znali da su se pojavili novi dokumenti koji bi ih otkrili i da je to ubrzalo njihovu akciju s političkim planom da destabiliziraju državu, izazovu nove izbore i da takozvane patriotske snage dođu na vlast, koje će imati razumijevanja za njihove takozvane ratne zasluge.

brži put ka samostalnoj Srbiji, te je ocijenio da državna zajednica Srbija i Crna Gora neće trajati tri godine, već da će 2004. godine (kada se navršavaju dva vijeka srpske državnosti) Srbija postati samostalna.

No, bez obzira na ovo, dok postoji, Savjet ministara ima ovlaštenje da utvrđuje i sprovodi politiku SCG suglasno utvrđenoj zajedničkoj politici i interesima država članica, koordinira rad ministarstava, predlaže zakone i druge akte, imenuje i razrješava šefove diplomatsko-konzularnih predstavništava SCG. Odluke donosi većinom glasova, a u slučaju jednakog broja glasova je odlučujući glas predsjednika, pod uvjetom da je za tu odluku glasao bar jedan ministar iz druge države članice.

PRISEGA JE POLOŽENA: Dan nakon konstituiranja vlade SCG, Skupština Srbije je većinom glasova izabrala potpredsjednika Demokratske stranke *Zorana Živkovića* za novog predsjednika Vlade, novi potpredsjednik Vlade je postao *Čedomir Jovanović*, dok su svi drugi potpredsjednici i ministri ostali na istim funkcijama.

Izbor Vlade nisu podržali zastupnici SPS-a, SRS-a, SSJ-a, NS-a i DSS-a, a Živković je nakon glasovanja izjavio da ubojstvo premijera Zorana Đinđića ima jasnu političku pozadinu i političke inspiratore te da nije vezano samo za mafiju.

U obraćanju zastupnicima Skupštine Srbije Živković je kao prioritet rada republičke Vlade uvrstio izradu novog modernog Ustava Srbije, izgradnju institucija državne zajednice, nastavak privatizacije, promjenu zakonodavstva i stvaranje stabilnih demokratskih institucija, te i nastavak diplomatskih aktivnosti.

N. Perušić

I Račan bio na nišanu

Na hrvatskog premijera Ivicu Račana bio je planiran atentat prigodom njegovog dolaska na pokop premijera Đinđića, za čega su upozorenja stigla iz inozemstva. Međutim, Račan nije odustao od puta, jer je upravo on šefovima vlada susjednih zemalja predložio da se u što većem broju okupe na sprovodu. Pristigla upozorenja, kako navodi riječki »Novi list«, izazvala su velike probleme Račanovom osiguranju za vrijeme boravka u Beogradu, ali je na kraju je sve prošlo bez problema.

Srbija na raskrižju

Oproštaj, priznanje i prosvjed

Piše: Ivan Torov,
komentator Politike

Srbija nije tog 15. ožujka ispratila samo Đinđića. Stotine tisuća građana priključilo se toj nijemoj, a, opet, vrlo rječitij povorci, da bi i tako, izrazilo prosvjed što ni poslije desetljeća i pol vlastitog i tuđeg stradanja, života u strahu i bijedi, ratova, izolacije, etničkih progona, zločina svih vrsta, ne vidi kraj nasilju, ubojstvima, terorom koji poništava osnovno ljudsko pravo da se živi mirno, sigurno.

Stotine tisuća građana činilo je Spogrebnu povorku iza kovčega ubijenog predsjednika republičke Vlade Zorana Đinđića. Dok je čelo kolone već ulazilo u grob-lje, na udaljenoj Slaviji svijet je strpljivo čekao da krene. Tako nešto Beograd nije vidio od davne 1980. godine. Kao da su se svi, koji su u zimu 1996./97. mjesecima šipčeli beogradskim i ulicama svih većih gradova u Srbiji, u društvu s Đinđićem, Vukom Draškovićem i Vesnom Pešić, odjednom okupili. Ovoga puta bez bubnjeva, čegrtaljki, zviždaljki... Tada su bili razdražani i orni, prošle subote tužni, ogorčeni, mnogi i uplašeni.

Srbija se dostojno oprostila od Đinđića, odajući mu dužno poštovanje za ono što je (u)činio. I dok je vješto plivao u nemirnim opozicijskim vodama, prkoseći režimskoj gebelsovštini (»on je njemački đak«, »strani špijun«, »pri-zivao je bombardiranje«, »pobjegao iz Srbije kad joj je bilo najteže«). I kasnije, kada je preuzeo kormilo prve postsocijalističke vlade i sebi i drugima pružio nadu da se Srbija može, brže i lakše od drugih, izvući iz gliba u koji ju je gurnuo Milošević. Pripala mu je teška obveza da skoro nemoguće pretvori u moguće, da uđe u istoriju kao političar koji je pronašao pravu tranzicijsku formulu, ali je na svoja leđa natovarao i one koje Srbiju i dalje smatraju svojim »nacionalnim feudom«, ksenofobičnim i izolacijskim carstvom, poligonom za novo isprobavanje snage sumanute sprege misterioznih »crnorukaša« novog profila. Te povijesne zle kobi, koje ovaj pro-stor nikako da se oslobodi.

Ušao je Đinđić u povijest svojim dinamizmom, stilom, novim, svježim idejama, fanatizmom, povremeno kontroverzama, svojevrsnim političkim pragmatizmom, probuđenom

nadom da u Srbiji, ipak, nije sve izgubljeno. Odolio je mnogim izazovima i iskušenjima, jedino nije - snajperskoj presudi (ne)poznatog suda, sastavljenog od »patriota«-ubojica, bjelosvjetskih legionara, kri-minalaca i njima sličnih političara Miloševićevog kova.

Srbija nije tog 15. ožujka ispratila samo Đinđića. Stotine tisuća građana priključilo se toj nijemoj, a, opet, vrlo rječitij povorci, da bi i tako, izrazilo prosvjed što ni poslije desetljeća i pol vlastitog i tuđeg stradanja, života u strahu i bijedi, ratova, izolacije, etničkih progona, zločina svih vrsta, ne vidi kraj nasilju, ubojstvima, terorom koji poništava osnovno ljudsko pravo da se živi mirno, sigurno. To je bilo i upozorenje političarima i s jedne i s druge strane srbijanske političke »barikade« da se okanu modela obračuna u kome nasilje, afere, skandali, političke i policijske igre imaju premoć nad normalnim, demokratskim sučeljavanjem različitih političkih stavova.

Strani novinari, impresionirani veličinom i masovnošću građanske reakcije na ubojstvo prvog reformatora Srbije, često su ovih dana pitali svoje ovdašnje kolege – hoće li ovaj tragični događaj ubrzati proces trezvenog suočavanja Srbije sa svojom bliskom prošlošću. Ukratko, katarze. Tim prije što dosadašnja opsežna policijska potraga za ubojicama i na-logodavcima pokazuje na djelu ono što se od 5. listopada – najčešće uludo – s raznih strana ukazivalo: tu sumanutu spremu

političkih, sigurnosno-policijskih struktura bivšeg režima i kriminala. Simbiozu u kojoj su narodu najobičnije ubojice, narkodileri, reketaši, otmičari, pljačkaši prikazivani kao bogomdani patrioti i nacionalni dušobrižnici, a kojima je – voljom političara, prije svega – omogućeno da slobodno vršljaju, manifestiraju svoju osionost, neprikosnovenost i drskost. I koja je, eto, otišla toliko daleko da se pretvorila u prevratnički pokušaj da se vrijeme vratilo bar koju godinu unazad. U tom gemištu ratnih zločinaca, pljač-kaša (od milja zvani ekstraprofiteri), zaštitnika lika i djela njihovog tvorca, sada stanara haaške sudionice, moglo se desiti što se i desilo: da ubijaju i svima drže lekcije o »patriotizmu« i »nacionalnom dostojanstvu«, da se ne zna tko je kriminalac, a tko policajac, tko političar a tko »ugledni biznismen«, odnosno mafijaš. Dogodit će se, tako, da omiljena nacionalna estradna zvijezda, okružena glamurom i slavom, živi i spava u pravom arsenalu svakojakog naoružanja i ratne opreme. A visoki crkveni reprezent, vladika i mitropolit, održati nad kovčegom mrtvog premijera, političku »vakelu« stranim gostima, obnoviti upravo onu fatalnu ksenofobiju i nacionalnu isključivost koji su i doveli, među osta-lim, do toga da Srbija i poslije Miloševića živi u psihozi straha, neizvjesnosti i nasilja. I strijepi što će donijeti sutrašnji dan.

Odgovor stranim kolegama za sada je – sleganje ramenima!

24214 STARI ŽEDNIK, Zmaj Jovina 11

"POLJOAPOTEKA"

ul. Kata M. Ostrogonski
dipl. ing. zaštitac bilja

BUTIK CVIJEĆA »ANEMONA«

Telefon: 0247/787 288

Novi sukob nemoguće je izbjeći

Rat kreće ka Perzijskom zaljevu

Nedvosmislena najava rata izaziva najoštrije kritike na račun politike SAD-a

Piše: Nikola Perušić

Unatoč velikim protivljenjima najnovijem ratu, antiratnim demonstracijama u Americi i Europi, pokušaju Njemačke, Francuske i Rusije da blokiraju ratni mehanizam, sve su sumnje otklonjene kada je predsjednik George W. Bush pružio konačni ultimatum od 48 sati iračkom lideru Saddam Husseinu da napusti zemlju ili se suoči s posljedicama.

Nova faza rata protiv terorizma vodit će se protiv dobro poznatog neprijatelja. No, ostala su ista pitanja kao i nakon oslobađanja Kuvajta. Hoće li akcija prestati kada prestanu ratna dejstva i neće li takva situacija, u kojoj bi i dalje bjesnila frustracija Iračana, stvoriti novog Saddama? Hoće li se otkloniti uzroci ili samo posljedice terorizma?

Suočen sa svojim vjerojatno posljednjim ratom, Saddam je podijelio zemlju u četiri oblasti. Prema nekim vojnim analitičarima, mnogo opreme i ljudstva koncentrirao je u okolici glavnog grada Bagdada, te se čini da Saddam tamo očekuje napadače i sprema se na dugotrajnu i krvavu opsadu. Bi li tim manevrom uspio promijeniti stav zapadnjaka koji se groze prolijevanja krvi (svojih) vojnika, ostaje da se vidi.

USPOREDBE: Najoštriji lijevi kritičari uspoređuju vanjsku politiku SAD-a s njemačkim imperijalizmom između dva svjetska rata. To po njima ukazuje proširenje opsega vojne agresije, napadanje zemalja koje su nemoćne da se ozbiljno odupru, okupacija, svrgavanje vlada i postavljanje marionetskih režima, otvoren prezir prema međunarodnom zakonu, prkos tradicionalnim normama diplomacije...

Saddamu Husseinu bi po prognozama čak i SAD-a bile potrebne čitave godine dok ne bude u mogućnosti proizvesti atomsku bombu. S druge strane je Sjeverna Koreja ponovno otpočela proizvodnju u kombinatu nuklearnih reaktora Jongbjong, što joj omogućuje pristup plutoniju u dovoljnoj količini da napravi oko šest atomskih bombi u roku od šest mjeseci. Unatoč tome, reagiranje SAD-a svodi se na ubrzanje ratnih priprema protiv Iraka dok umanjuje važnost sukoba sa Sjevernom Korejom.

Predstavnici Bushove administracije nisu u stanju pružiti bilo kakvo obrazloženje za ono što je jedan kritičar nazvao njihovom »shizofreničnom« pris-

tupu ovim dvjema zemljama.

Vojno-diplomatski web sajt Stratfor.com nedavno se osvrnuo na dublje interese Amerike i njihovu važnost uoči novog rata u Perzijskom zaljevu. Ovaj internet sajt naveo je tri najvažnija cilja: zgrabiti kontrolu nad iračkom naftom, pretvoriti Irak u bazu za naredne vojne operacije Amerike na Bliskom istoku i centralnoj Aziji i izvršiti krvoproliće koje će traumatizirati arapski narod i zacementirati dominaciju Amerike i Izraela u regiji.

ANALITIKA: Mediji prenose pisanje Stratfora: »Odluka da se napadne Irak proistekla je iz psiholoških i strateških potreba. Psihološki, Washington želi redefinirati kako Arapi gledaju na Ameriku; cilj je ulijevanje straha i poštovanja. Strateški, Sjedinjene Države žele okupirati Irak da bi kontrolirale osovину Bliskog istoka: iz okupiranog Iraka, mogu primijeniti silu po čitavoj regiji. Pretpostavka je da bi pobjeda u Iraku redefini-rala dinamiku u arapskom svijetu. Neke arapske vlade, poput one u Kuvajtu, prihvatile su ovu evoluciju, dok druge, poput Saudijske Arabije, strijepe od nje. Svi shvaćaju da će američka okupacija Iraka korjenito promijeniti regiju. Sjedinjene Države će postati nasljednici britanske i otomanske vlasti u arapskom svijetu, u pravom smislu te riječi.

Nafta bi predstavljala jednu polugu te vlasti. Ako Sjedinjene Države uspostave kontrolu nad naftnim zalihama Iraka, drugih po veličini na svijetu, cijene nafte bi mogle naglo pasti i arapske države bi bile lišene utjecaja kojeg trenutno imaju unutar OPEC-a po pitanju krojenja naftne politike. Arapske nacije bogate naftom vjerojatno ne bi mogle održati svoju privredu. Ekonomska realnost

bi mogla postići ono što narodna ozlojeđenost nije uspjela-promjenu režima.

Onda je tu Izrael. Poraz Iraka, jednog od najbučnijih neprijatelja Izraela, otvorio bi put židovskoj državi i Washingtonu ka dominaciji u regiji, prisiljavajući arapske vlade na život pod prijetnjom ekonomskog i vojnog uništenja. Arapski lideri se također boje da će Izrael, ohrabren porazom Iraka, protjerati Palestince još dalje od Zapadne obale i Gaze u susjedne zemlje. Prisilni egzodus ovog stila stvorio bi humanitarnu katastrofu epskih razmjera, što arapske vlade ne bi bile u stanju riješiti.

Nastavak recitiranja u zboru pesimista govori o decenijskom padu špekulativnog buma na Wall Streetu, presušivanju korporativnih ulaganja, skandalima poput Enrona, nezaposlenosti koja je dostigla osmogodišnji rekord kao dodatnim činiteljima koji omogućuju usporedbu s tridesetim godinama u Njemačkoj kada se krenulo ratnim stazama u odgovoru prema rastućim socijalnim proturječnostima.

Saša Vučinić, zastupnik DS-a u Skupštini Srbije i Crne Gore

Za kriminalce zauvijek mora ostati vanredno stanje

*Pod dojmom tragične pogibije premijera * Reforme i promjene u vojsci * Demokraciju iskoristili oni koji su na to imali najmanje prava * Mora biti uspostavljen stalni sukob s kriminalcima*

Razgovor vodio: Nikola Perušić

*K*ao staložena, suzdržana, duhovita i tolerantna osoba Saša Vučinić (29) je privukao pozornost na sebe u jesen 2000. godine kada je postao najmlađi zastupnik u Skupštini tadašnje Savezne Republike Jugoslavije. Osim te dužnosti, postao je članom Odbora za sigurnost, što i ne čudi kada se ima u vidu da je vojni rok služio kao pripadnik prve generacije 72. specijalne brigade Vojske Jugoslavije. Javnim i političkim djelovanjem počeo se baviti 1996. godine kao jedan od začetnika građanskog i studentskog protesta protiv izborne krađe. Iste godine postao je član DS-a i potpredsjednik podmlatka te stranke. Iza crta osobe koja precizno i oportuno donosi odluke, krije se i lice istinskog srpskog demokrate. Što donose promjene u vrhu vlasti, nakon atentata na premijera Đinđića pokušavamo saznati od osobe koja je našla dovoljno umještosti da unatoč svojim godinama zapliva maticom političke bujice.

► U ponedjeljak je izabran Savjet ministara Srbije i Crne Gore. Kako je protekla ta sjednica; kakvi su vaši dojmovi i tamošnja atmosfera? Osjeća li se optimizam u novom početku?

Atmosfera je bila još uvijek opterećena tragičnim događajem od prošle srijede. Što se tiče Savjeta ministara prevladao je stav, i sve su stranke većinske koalicije dale suglasnost da sastav ministara bude takav kakav jeste. Nije bilo pretjerano puno rasprave od strane oporbe, mislim prije svega stoga jer nije bilo TV prijenosa, dakle nije bilo mogućnosti ispraznog paradiranja frazama o tobožnjoj obrani srpskih interesa u novoj zajednici, a zapravo protiveći se da dva veoma bitna

resora budu popunjena ministrima iz Srbije. Vjerojatno zbog atmosfere koja je bila pod jakim dojmom tragedije koja je zadesila Srbiju ubojstvom premijera, nije bilo pretjeranog optimizma i svečarske atmosfere, ali je bilo dovoljno radnog elana kod ljudi koji su izabrani. Ono što također ohrabruje je da svi ti ljudi imaju u svojim glavama koncept onog što trebaju uraditi u svojim resorima, i ono što će biti za-nimljivo za vaše čitatelje je da ministar za prava manjina Rasim Ljajić ostaje, te da će raditi u kontinuitetu što će značajno pridonijeti da njegov resor radi kako treba. Ono što je vrlo značajno jest i kontinuitet u obavljanju diplomatskih aktivnosti, i smatram da i tu imamo kvalitetnu osobu, gospodina Svilanovića. Boris Tadić, novi ministar obrane, koji se nakon Odbora za sigurnost i nakon rada u Odboru za kontrolu službi sigurnosti prihvatio ministarskog položaja, imat će puno posla jer je u ovom resoru nužna rekonstrukcija čitavog sistema obrane gdje on ima sasvim valjane kontakte i značajan autoritet.

Preostala dva mjesta u Savjetu ministara su prijedlozi DPS-a i SDP-a, naših koalicijskih partnera iz Crne Gore, i ja imam uvažavanje za njihove prijedloge i povjerenje da su kandidirali prave ljude.

► Gospodin Tadić je odmah nakon najave da će doći na tu funkciju vrlo enegrično najavio reformu, kadrovske promjene i dao nekoliko ideja. Što će konkretnije sadržavati te reforme?

On je najavio i reforme i kadrovske promjene koje će to ispratiti. Međutim, znajući ga, znam da, iako je upoznat s problemima u vojsci, siguran sam da će prije svega toga napraviti temeljnu analizu stanja.

Pozicija na koju je izabran pruža mnogo podataka i jasniju sliku situacije unutar vojske, i ne sumnjam da će on u skladu s tim analizama povući potrebne poteze. Ono što će svakako biti primarni cilj reforme i bilo kakvih kadrovskih pomjeranja bit će modernizacija naše vojske, te da se ona postavi u standardima koji vladaju u razvijenim zemljama kako bi se ubrzao proces na kojem se radi već dvije godine, a to je ulazak u Partnerstvo za mir. U studenome prošle godine, kada je puno ljudi licitiralo s time da ćemo možda već na tom samitu biti primljeni, ja sam ukazivao da je to potpuno nerealno očekivati prije početka proljeća ili čak koncem proljeća. Međutim, ubojstvo dr. Zorana Đinđića je sve to usporilo, no uz energiju Borisa Tadića je sasvim realno da u sljedećih 3-4 mjeseca mi postignemo uvjete za ulazak u Partnerstvo za mir. Sve u svemu, to je i njegov konkretan zadatak.

► **Što konkretno dobivamo ulaskom u Partnerstvo za mir i koji su ti uvjeti na kojima još treba poraditi?**

Jedna od osnovnih stvari, bez obzira što nije vojnog karaktera, je suradnja s Haaškim tribunalom, koji je uvjet i za sve ostalo. Ono što se time dobiva je uspostavljanje povjerenja sa zemljama u regiji i susjednim zemljama, i to je jedna obimna lista aktivnosti na temelju koje se pravi individualan program za zemlju u smislu koje će to aktivnosti trebati izvršiti. Ono što je još dobro u tome jest da se time približavamo NATO standardima. Ne mislim na standarde u pogledu vojne opreme, jer u NATO postoje i zemlje iz bivšeg Varšavskog bloka, to su potpuno nebitne stvari. Bitni su standardi sredstava u smislu veze i komunikacije unutar same vojske i bitni su politički standardi. Dakle, Partnerstvo za mir nije samo vojni i obrambeni program, to je prije svega politički program.

► **Gleda li se i u vojnim strukturama s ovakvim optimizmom na ulazak u Partnerstvo za mir?**

U razgovorima koje smo imali tijekom prošle godine gospodin Tadić i ja, prilikom posjeta Prištinskom korpusu, dobivali smo čvrsta uvjerenja da je cilj, tada Vojske Jugoslavije, a sada Vojske Srbije i Crne Gore ulazak u Partnerstvo za mir. Ljudi u vrhu vojnih struktura apsolutno shvaćaju interes naše zemlje da bude tamo u društvu svih nama susjednih zemalja. Bez obzira što je većina od tih ljudi 1999. godine bila izravno suprotstavljena NATO paktu kod njih je prevladao osjećaj za jedan viši nacionalni interes, a to je ulazak u taj program, tako da ne vjerujem da će biti

S ministrom obrane Borisom Tadićem

ikakvih otpora u vojsci u pogledu ulaska u Partnerstvo za mir. Uostalom, ideju o ulasku u Partnerstvo za mir podržao je i Vrhovni savjet obrane.

► **Bili ste član Odbora za sigurnost upravo u vremenu kada se mnogo govorilo o civilnoj kontroli vojske. Kakav bi trebao biti dalji rad na tom poslu?**

Gospodin Tadić je najavio jednu hijerarhijsku promjenu odnosa između ministarstva i Glavnog strožera. Parlament će svakako imati nadležni odbor, a nebitno je sada hoću li ja biti u njemu, ali istinska kontrola leži na samoj Skupštini. Ministarstvo će biti izravno odgovorno Skupštini. Ono što će se također morati brzo redefinirati jest i terminologija. U svijetu se više ne koriste termini »civilna kontrola vojske« ili pak policije, nova je definicija »civilna kontrola sigurnosnog sektora« i to već dovoljno govori samo po sebi.

► **U nekim zemljama iz naše okoline je približavanje tim normama dovelo i do toga da vojnici služe vojsku u blizini svog mjesta stanovanja na udaljenosti od 30 do 50 kilometara. Razmišlja li se o tome i kod nas?**

U krugovima u kojima se ja krećem to još uvijek nije bila tema razgovora. Mi smo napravili prvi korak skraćanjem vojnog roka, a ono što već sada vojnici mogu posvjedočiti je mnogo liberalniji odnos u pogledu odlazaka kući na vikend. Naravno da će se u nekoj perspektivi ići i na to da se građanima vojska olakša u što većoj

mjeri, jer primarni cilj služenja vojnog roka nije da nekom tamo bude teško, već da nešto nauči u smislu korištenja naoružanja i osposobi se za eventualnu obranu od agresije. Mnogo će veći potez vjerojatno biti smanjenje broja vojske te modernizacija i profesionalizacija, jer se u vojsku zaista dugo nije značajnije ulagalo.

► **Vi ste zastupnik Demokratske stranke. Cijela Srbija je pogođena ubojstvom dr. Zorana Đinđića, i sada se konačno ušlo u sukob s mafijom. Zašto se ranije država nije usudila na taj korak?**

To pitanje lebdi i nakon ovih tjedan dana. Je li morala pasti tako velika žrtva da bi se krenulo u taj obračun? Mislim da zakonska regulativa koja je postojala, odgovornost - odnosno neodgovornost - koja je postojala u tužilaštvu i sudstvu i poistovjećivanje neovisnosti sudstva, s time da nisu nikome odgovorni, dovelo je do toga da se organizirani kriminal nakon početnog straha poslije 5. listopada vrlo brzo konsolidirao, vrlo brzo iskoristio retoriku političkih stranaka u vezi s haaškim problemima, da je prepoznao tu mogućnost i da je isprepleo svoje interese i interese haaških optuženika. U mnogim slučajevima su te osobe, koje su bile u organiziranom kriminalu, po medijskim najavama bili istodobno i potencijalni haaški zatvorenici, što je očito stvorilo jednu dozu političke nestabilnosti, neodlučnosti i nejedinstva. Kao što je i potpredsjednik naše stranke Čedomir Jovanović rekao, zaista nije bilo snage u tom momentu da se uđe u takav sukob. Tek

je uvođenje izvanrednog stanja omogućilo da se aktivnije uđe u taj sukob. Imamo paradoksalnu situaciju da prednosti demokracije koriste oni koji su bili deset godina protiv nje, da imamo zakonsku regulativu koji imaju zemlje razvijene demokracije, te su našu krhku demokraciju iskoristili oni koji su na to imali najmanje prava.

► **Vjerujete li i očekujete li da će sada ova akcija protiv kriminala doista ići do kraja, gledajući odlučnost koja je demonstrirana tijekom žalosti i pokopa dr. Đinđića?**

Ja se iskreno nadam i sa svim ljudima s kojima sam pričao sa svih razina vlasti, koji su mnogo odgovorniji, dobio sam uvjerenja da će se sada doista ići do kraja. Broj ljudi koji je prisustvovao sprovođenju dr. Đinđića kao i reakcije građana na vijest o njegovom ubojstvu, osim što obavezuju DS i vladajuću koaliciju da nastavi putem kojim nas je predvodio Zoran Đinđić, snažna su i poruka onima koji su ovim zločinom željeli destabilizirati našu državu. Meni je, kao čovjeku koji je puno godina proveo u DS-u i iskreno cijenio Zorana Đinđića, jako žao što pokojni premijer za života nije imao priliku da mu srpski narod i građani Srbije pokažu uvažavanje koje su pokazali nakon njegove smrti. Iako je uvijek govorio da postoje nepopularne i neuspješne reforme, mislim da je negdje u sebi imao žal zato što narod nije shvaćao najbolje ono što on radi.

► **Po nekima je potrebna nova mobilizacija demokratskih snaga, i u tom smislu postoje određena očekivanja od G 17+. Je li moguće da pod određenim okolnostima ipak dođe do tješnje suradnje s njima i kakvi su kontakti s Miroljubom Labusom?**

Nemam osobni kontakt s gospodinom Labusom, ali vjerujem da čelni ljudi iz DS-a imaju neku vrstu kontakta. G 17+ se transformirao prije nekoliko mjeseci i DS je o tome već izrazila svoja gledišta. Svatko ima pravo djelovati kao politička stranka. U tom smislu nemam ništa protiv da i G 17+ tako djeluje. U ovom trenutku ne vidim prostor za njihovo dalje integriranje u tim Vlade Republike Srbije. Iako bez zastupnika, oni su i u prethodnom i u novom sazivu vlade imali ministra za zdravstvo. Imaju i guvernera Narodne banke Srbije. I još puno ljudi na bitnim mjestima u sistemu. Oni su izvanparlamentarna stranka, ali ove činjenice ih ne oslobađaju odgovornosti za rad vlade kada imaju svog ministra. U tom smislu mislim da su i oni obuhvaćeni jed-

Sa Zoranom Živkovićem

nom mobilizacijom demokratskih snaga koja se desila prirodno i instinktivno nakon tragične smrti premijera Đinđića. Ja izvan DOS-a vidim vrlo malo demokratskog potencijala i stoga su mi neke ideje o koncentracijskoj vladi smiješne.

► **Uz izvanredne izbore to je druga stvar o kojima priča oporba.**

Pokojni premijer je milijun puta govorio o tome, i to je vrlo jasno. Vlada ili ima većinu u skupštini ili je nema, a onog trenutka kada je ne bude imala, dolazi do izvanrednih izbora. Tu nema mjesta za raspravu. I posljednja sjednica Skupštine je pokazala da ta većina postoji. Što se tiče ideje o koncentracijskoj vladi, to je potpuno promašena ideja, jer ako sve parlamentarne stranke trebaju ući u vladu, tada čovjek koji je to izgovorio ili nije bio svjestan što priča ili je daleko otišao od nekih demokratskih načela. To bi značilo da u vladu uđu predstavnici stranke čiji je predsjednik onedavno u Haagu, predstavnici stranke čija je počasna predsjednica uhapšena zbog sumnje za vezu s ljudima koji su ubili premijera i stranka koja se neprestano cijepa i usput je i njen predsjednik u Haagu, a unutrašnje reforme je tek započela bez snage da ih dovrši i odrekne se Miloševića. Jedini interes i osnova te ideje je da DSS želi nazad u vladu. No, ni to nisu u stanju jasno i iskreno izreći. Ali, mislim da oni svojim djelovanjem u posljednjih godinu dana apsolutno nisu zaslužili to pravo. Tu ideju uopće ne treba razmatrati kao ozbiljnu ideju.

► **Na kojim će zadacima raditi DS u sljedećem razdoblju, osim rada na Ustavu Srbije i borbi protiv kriminala?** DS će nastojati da radi kao i do sada, kao

servis građana, da njeni predstavnici pokažu maksimalnu odgovornost i spremnost za rad u interesu građana, a što se tiče prioriteta, novi je premijer rekao da će vlada biti vlada kontinuiteta. Ona je i personalno ista, pojačana uvođenjem još jednog potpredsjednika čime je Demokratska stranka pokazala da je u ovom teškom momentu spremna preuzeti još veću odgovornost pred građanima Srbije.

► **Kako kao mlad čovjek doživljavate i osobnu i budućnost Srbije?**

Moram reći da mi je osobno jako teško. Bio sam jako mlad kada sam ušao u stranku i potpuno političko sazrijevanje sam doživio uz neke ideje i puno prigoda za razgovor s dr. Đinđićem, i ovaj gubitak me je osobno jako pogodio. Međutim, situacija u kojoj smo se našli odmah nakon te vijesti nalagala je da se što prije pribremo i nastavimo raditi. Bila bi na neki način i izdaja samog sebe i Zorana Đinđića kada bi sada netko od nas odustao. Ideja koja se kod mene nikad nije pojavila je da treba mijenjati zemlju boravka. Mislim da se zemlja u kojoj živimo treba promijeniti, a ne da mi mijenjamo zemlju boravka. Bit će jako teško, ali narod pokazuje da ima dosta ljudi koji žele Srbiju drugačiju od one prije 5. listopada.

► **Premijer Živković je istaknuo kako je izvanredno stanje radi kriminalaca, a ne građana. Što to još konkretnije znači?**

Ne vidim da je neki radnik, pošten čovjek u Somboru, Subotici ili Novom Sadu imao bilo kakvih neugodnosti ili da su mu uskraćena ljudska prava zbog uvođenja izvanrednog stanja. Bilo je nemoguće obračunati se s organiziranim kriminalom bez tih mjera, građani su u tom smislu povezani s izvanrednim mjerama samo u tome da vide više policajaca. Čak je podrška građana velika, jer ljudi razumiju da je to neophodno. U mnogim gradovima bilo je mnogo ljudi koji su bili nedodirljivi i koji su sada došli pod udar zakona i nadam se da će zakonske regulative koje će proći kroz parlament Srbije dovesti do toga da će za kriminalce izvanredno stanje biti uvijek i da u ovoj zemlji neće biti isplativo baviti se kriminalom. Ove mjere trebaju pratiti odlučne reforme tužilaštva i sudstva. Ne može se čekati da netko bude ubijen da bi se reagiralo protiv kriminala. Mora biti uspostavljen stalni, jasan i efikasan sukob s onima koji su izvan zakona, i to ne samo na razini policije, već i tužilaštva i kaznene politike. ■

U susret promjenama

Europska unija – novi susjed

Piše: Nikola Perušić

Tijekom susreta čelnika općina Subotice i Kikinde, koji je nedavno održan u Subotici, rodila se ideja o suradnji povodom granice EU koja će nam uskoro biti na samo 10 kilometara. Predsjednik SO Subotica *István Ispánovics* ukazuje na imigracijske, migracijske i socijalne probleme koji će pratiti proširenje EU i izmještanje njenih granica.

»Stranci koji će pokušavati ući u Europsku uniju to će morati učiniti ovdje, kao što se sada pokušavaju ući kroz Mađarsku, Slovačku ili Češku. Posebna će biti situacija s imigrantima iz Azije koje vlasti EU vraćaju u prvu zemlju koje graniči s njima, a to ćemo biti mi. Razgovarali smo s čelništvom općine Kikinda o ideji da općine Sombor, Subotica, Kanjiža, Novi Kneževac i Kikinda zatraže razgovor s mjestima koja su sada granična ka EU. Želimo saznati njihova iskustva, želimo znati kako rješavaju te probleme, kako su organizirani kampovi za strance, kakva je uloga policije i sve što nas očekuje za godinu dana« - kaže Ispánovics.

POTREBNE NOVE INSTITUCIJE: Projekt menadžer Agencije lokalne demokracije u Subotici *Stanka Parać-Damjanović*, govoreći o ovoj temi kaže da očuvanje sigurnosti granice neće biti samo

Stanka Parać-Damjanović

u nadležnosti republičkih organa, već će morati biti uključeni i drugi organi pograničnih općina. Ona ukazuje na

iskustva Mađarske, u kojoj se već nalazi jedan broj potencijalnih azilanata, i na povećanje iskustvo njihovih organa s navedenim problemima. Osim organa gonjenja, potrebno je i utemeljiti institucije koje će moći osigurati privremeno utočište za ljude koji se u kraj-nje nehumanim uvjetima prevoze ka zapadu Europe.

»Potrebna je suradnja u razmjeni informacija, blagovremeno djelovanje, ali i one mjere koje su predviđene standardima EU. Pretpostavljam da je potrebno i podizanje kapaciteta organa sigurnosti i njihove osposobljenosti. Ljudima koji se ilegalno transportiraju preko granica mora biti osigurana adekvatni smještaj, tretman i vraćanje u matičnu zemlju. Ovaj problem je povezan i s ilegalnim prelascima granice koje je potrebno spriječiti, te trgovinom ženama i drogom« - dodaje Stanka Parać-Damjanović.

U Mađarskoj postoje naselja u pograničnom području koja služe za prihvat tih ljudi i naši organi će, susrećući se s tim pojavama, morati adekvatno reagirati na razini europskih normi. To će biti novi izazov i u pogledu osposobljavanja kadrova, osnivanju »sigurnih kuća« i objekata za smještaj azilanata.

ŽELJEZNA ZAVJESA: Postoje razna razmišljanja na ovu temu, a jedan ksenofobični posjetitelj Interneta poručio je zapadnim vladama da bi nov sustav bez granica bio kao ZOO vrt bez kaveza u kojem bi preživjeli samo najsnažniji. S druge strane, europski ljevičari smatraju da će prošire-njem EU i izmještanjem njenih granica ka istoku biti postavljena nova željezna zavjesa. Shengenskim viznim režimom diktirani su stroži uvjeti ulaska stranaca u EU kao i oštrija kontrola kopnenih i morskih granica te zračnih luka. Granice Europe pretvorile su se u rovove protiv izbjeglica, kojih stotine umiru u pokušajima da prodru na Zapad – govore kritičari.

OSUVREMENJIVANJE: Pod pritiskom politike strože kontrole iz Bruxellesa, poljska pogranična policija počela je ophodnju s mitraljezima, a racije na hotele i barove u pograničnom pojasu postaju svakodnevice. O važnosti hermetične granice svjedoči i ulaganje od 50.000.000 eura, koje je EU namijenila nabavci opreme, vozila, uniformi i treningu budućih pograničnih organa. Međutim, Poljska je ovim mjerama smanjila svoju trgovinu sa susjednom Ukrajinom i

Bjelorusijom. U tom smislu, i naša zemlja će imati šansu da iskoristi ovu situaciju i sredstvima europskih fondova unaprijedi svoje institucije, čime će se za korak približiti i dubljem povezivanju s EU. Očito je da je Subotica snažan inicijator tih promjena, a pojedini analitičari smatraju da će i našoj zemlji biti potrebno formirati ministarstvo za europske integracije, kako bi hod ka transformaciji bio što sigurniji i da bi se pokušali izbjeći problemi s kojima su se suočile zemlje koje su već prošle ovom stazom. Informacije posljednjih dana upravo potvrđuju potrebu modernizacije i osuvremenjivanja, jer se sigurnosni organi suočavaju s ilegalnim prelascima granice. Prije nekoliko dana spriječen je prelazak 22 iračka i 9 kineskih državljana u Mađarsku. Strani državljani su na našem teritoriju boravili 15 dana, a pripadnici MUP-a i Vojske SCG otkrili su organizatore ilegalnog prebacivanja protiv kojih će biti podnijete krivične prijave.

Privođenja i u Subotici

Subotička policija priopćila je kako je tijekom izvanrednog stanja privela 58 lica i pretresla 35 stanova. Nakon kriminalističke obrade uhićeno je, i u Okružnom zatvoru zadržano, 8 lica, a tijekom pretresa oduzete su droge, vatreno oružje i vozila. Osim toga, uhićena su još 4 lica koja su u vezi sa zemunskim klanom, te su sprovedena u MUP Beograd i Novi Sad na dalju kriminalističku obradu. Traganje za izvršiteljima kaznenih djela, koja su u izravnoj ili neizravnoj vezi s ubojstvom premijera Đinđića kao i izvršiteljima drugih kaznenih djela, se nastavlja, priopćava subotički MUP.

Zemun

Grad u vremenu zla

Možda će nestajanje utvrde u Šilerovoj pomoći stanovnicima da se počnu oslobađati straha

Piše: Vladimir Matković

Ime ovog gradića povlači se po tisku, radiju i televiziji ne tako slavnim povodom. Zemun je, nažalost, bio dom i pripadnika bande poznatije kao Zemunski klan koja je osumnjičena da je ubila srbijanskog premijera *Zorana Đinđića*. Već danima gledamo pokušaje rušenja kuće *Dušana Spasojevića Šiptara* jednog od najmoćnijih ljudi ove kriminalne skupine. Policija je izdala službeno priopćenje u kojem navodi da »kuću ne može srušiti tako lako jer je građena po standardima za atomska skloništa«. Pitanje kako je ovaj bespravno sagrađeni objekt u Šilerovoj ulici toliko dugo ostao nedodirljiv samo je jedno od mnogih koje visi u zraku., a na koje još uvijek vlast ili ne želi ili neće da odgovori. Šetate li ulicama Zemuna vidjet ćete policajce, a grad je mrtav.

Vjerojatno će nestajanje ove »utvrde« pomoći Zemuncima da se počnu oslobađati straha. Ovaj gradić je, podsjetimo, administrativno nakon 1945. pripao Beogradu. Svi naši pokušaji da razgovaramo s njegovim stanovnicima ostali su uglavnom bezuspješni. Reći će vam da se boje odmazde i plaše se da bi netko od njihovih mogao nastradati. Zlosretna ironija se dogodila ovom gradu. Lokalnu vlast je od 1996. do petol listopada promijenila držao čovjek koji se onedavna nalazi u Haagu s ekipom koja se zove Srpska radikalna stranka, a koje od tragičnog događaja prošlog tjedna nije bilo nigdje, čak ni na izvanrednoj sjednici Narodne skupštine Srbije. Dok se o progonima vojvođanskih Hrvata tek sada počelo govoriti, o nestanku zemunskih Hrvata još uvijek se šuti.

NEZAOBILAZNI FRANJEVCI: Ljudi do kojih smo došli uz uvjet da ostanu anonimni rekli su nam da je radikalska vladavina bila strašna. Bilo je svega, zatrašivanja, prijetnji protjerivanja, ali se SRS vlast potrudila da ostavi dojam kako je bila riječ o »izoliranim incidentima«. Mnogo ljudi je iselilo u Hrvatsku, zemlje

Zemun: Pogled sve dalji

Europske unije ili Ameriku i Kanadu. Nekada je u Zemunu bilo sedamdeset posto Hrvata, a sada su svedeni na upozoravajućih deset posto. *Stanislav Kozina*, radiološki tehničar, kaže da je »nakon 5. listopada malo lakše, nema toliko straha, ali se nije promijenilo gotovo ništa, ljudi su otišli i vjerojatno se velika većina njih nikada neće ni vratiti«.

Povijest ovoga grada bila je zanimljiva i burna. Danas broji oko 180.000 stanovnika. Ovo naselje nastalo je na mjestu rimske utvrde Taurunum i franačke utvrde Mallevila. Slaveni mu daju ime Zemlin. U srednjem vijeku bio je važna pogranična utvrda nasuprot, tada bizantskomu, Beogradu. Poslije je služio kao obrambena utvrda prema nastojanjima srpskih vladara i Turaka u čijoj je vlasti od 1521. do 1717. godine, a od tada Austro – Ugarske koja njome vlada do 1918.

Godine 1751. postao je varoš s magistratom, a od 1881. slobodna kraljevska varoš. Nakon 1868. uz Srijem došao je pod upravu Hrvatske. Zanimljiv je podatak da je u Zemunu 1890. katoličkoga stanovništva bilo 56 posto, a pra-voslavnoga 36, 1 posto. Od 1918. sustavno je mijenjana etnička struktura, a 1929. s Beogradom i Pančevom činio je posebnu jedinicu. Od 1941. do 1945. bio je dio NDH, da bi nakon Drugoga svjet-

skoga rata pripao Srbiji. Nezaobilazni u duhovnom životu grada jesu franjevci, koji su u Zemunu prisutni još od 13. stoljeća. U bici kod Beograda, 1453. godine, u kojoj je sudjelovao i sveti Ivan Kapistran, Turci su opustošili Zemun, a franjevci su napustili grad.

Braća se nakon oslobođenja Srijema nisu vraćala u Zemun zbog neposredne blizine Turaka. Tek kada je kršćan-

ska vojska u tzv. Prvom turskom ratu (1716. - 1718.) pobijedila kod Beograda i osvojila grad, a mirom u Požarevcu osigurala slobodu Beograda, dolaze braća iz Petrovaradina u Beograd. Najprije su džamiju »Imareth« pretvorili u crkvu, ali su uskoro izgradili crkvu, i jednokatni samostan, 1728. niže današnjeg parka na Studenstkom trgu. Ostali su u Beogradu dok nije izbio Drugi turski rat (1736. - 1739.) u kojem su Turci opet osvojili Beograd. To je, naravno, prisililo braću da bježe zajedno s vjernicima preko Save u nedaleki Zemun, ali tek nakon što su im turci zapalili samostan (križ pod kojim su prešli u Zemun se i danas čuva u zemunskom samostanu). U Zemunu su prešli 3. 12. 1739. predvođeni posljednju grupu katolika iz Beograda.

Tako su se nakon 286 godina franjevci vratili u Zemun i nastanili se u privatnoj kući koju im je ustupio jedan kršćanin, a kasnije u rezidenciji u kojoj su prije prebivali kapucini. Sredinom 18. stoljeća počinju izgradnju samostana i crkve, gdje se i danas nalaze. Crkva je bila posvećena svetom Ivanu Krstitelju, a do 1575. g. su dovršena i tri pokrajna oltara posvećena svetom Antunu, Žalosnoj Gospi i Blaženoj Djevici Mariji Beogradskoj, u koji je stavljena slika Čenstohovske Gospe, koja i danas stoji u crkvi. Pater

Do temelja...

Cirilus Fridlain 1764. godine se pobrinuo da Filip Binder tiskom umnoži sliku iz samostana. Taj otisak je veoma značajan prije svega jer se u njegovom donjem dijelu može vidjeti tadašnji izgled sve četiri zemunske crkve: obje pravoslavne, katoličke na tržnici i naravno, samostanske franjevačke.

TUROBNA SADAŠNJOST: Crkva i samostan stradaju u požaru 2. 8. 1790. g. Na molbu franjevac da im se dodijeli pomoć, gradonačelnik, kapetan Seribeli, je predložio da se preostale cigle upotrijebe za izgradnju župske crkve, a dva franjevca bi mogla pomagati u dušebrižništvu i stanovati u župnom stanu. To je i učinjeno, a ostali franjevci su napustili

Zemun.

Franjevci se vraćaju u Zemun 1807. pod vodstvom gvardijana Simona Kranca i sa 8000 forinti koje im je izdejstvovao biskup u cilju gradnje samostana. Do tada pomagali su župniku u radu. Samostan i crkvu su obnovili 1830. Posljednje adaptacije na crkvi i samostanu su završene do 1883.

Za sam samostan vezana je povijest ne samo zemunskih, već i beogradskih katoličkih redova. On je jedini preostali samostan od mnogih koji su postojali u Zemunu, a i u Beogradu u prvoj polovici 18. stoljeća.

Višestruka je djelatnost franjevaca u Zemunu. Od dušobrižničkih dužnosti, lječničkih, a dugo vremena je u

samostanu djelovala i škola. Danas je franjevački samostan i sjedište rimokatoličke župe Novi Beograd. A u njemu se danas nalazi samo jedan fratar.

Ova činjenica nas vraća u turobnu sadašnjost. Pored župe sv. Ivana Kapistrana koju vode Franjevci, djeluje i župa Uznesenja Marijina koju vode dijacezanski svećenici. Hrvati su za ratnih godina jedino u ove dvije crkve mogli očuvati svoje nacionalno biće. U zlom vremenu ostala je jedna lijepa priča vezana za fra-njevece.

U najgore vrijeme Zemun je dao jednog fratra. Riječ je o Toniju Vučemiloviću. Svoj vjerski odgoj primio je kod fratara. Kao dijete s Novog Beograda planirao je upisati veterinu. No odlučio se za duhovni poziv. Vodio ga je otac Marko Kurolt. Mladu misu imao je u Trogiru 2000. godine koju nije mogao održati u rodnoj župi zbog tada otežanih okolnosti. No matičnoj župi se odužio u srpnju 2002. godine kada je održao misu na kojoj su bili svi njegovi prijatelji i razredni starješina. Bio je to događaj pun suza i emocija koje se ne mogu opisati. Tonio danas radi kao kapelan u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Sidneyu.

Tako završavamo ovu priču o Zemunu. Svjesni da smo mnogo što propustili, da smo ostali nedorečeni, nešto smo sigurno i zaboravili. Priču koja je nastala u vremenu zla. Zemun je ostao tu gdje je, a u njemu više ništa nije isto. Ostala je samo nada da se zlo koje se sručilo na ovaj grad više neće dogoditi. ■

- OTKUP SIROVE KOŽE (sve vrste)
PRERADENA KOŽA: za industriju obuće,
rapietranje i odjevu: predmete domaća i
galaat koža.
- PROIZVODI OD KOŽE I KRZNA:
Muška i ženska MODNA kožna i
krznena konfekcija.
SREDSTVA ZA ODRŽAVANJE KOŽE:
Kreme, ulja, za sušanje i druge

10 godina s vama

BROKER'S

Poslovni centar
Sobotica Ljubljanska 11
Tel/Fax: 024/552-347

- SREDSTVA OSOBNE ZAŠTITE NA RADU
(ITZ oprema, kompletan asortiman)
"od zaštite nogu do zaštite glave"
- PROIZVODI OD KUDIELJAK I POLIPROPILJEN
Korpi, ožavija i druge
i druga roba za potrebe u domaćinstvu
Sve na jednom mjestu,
u VELEPRODAJI I MALOPRODAJI!
Radno vrijeme od 8 do 15 sati
slobodno od 8 do 13 sati
/ USLUGE INŽENJERINGA I IZVOĐENJE
GRADENTNSKIH RADOVA!

Prvi uspjeh recitatora Hrvatske čitaonice

Plasman na pokrajinskoj smotri

SUBOTICA - U Subotici su održane općinska i zonska smotra recitatora na kojoj je nastupilo stotinjak recitatora. Za recitatore Hrvatske čitaonice ovo je bio prvi nastup u svojstvu predstavljanja ove institucije.

»Na poziv Kulturno-prosvjetne zajednice općine Subotica na općinsku smotru recitatora Hrvatska čitaonica je prvi puta prijavila po jednog recitatora u svakoj uzrasnoj kategoriji. Nakon uspjeha na općinskoj smotri, na višu razinu natjecanja, na zonsku smotru, plasirale su se *Ivana Stipić* (III. razred osnovne škole), *Jelena Mlinko* (VIII. razred osnovne škole) i *Marija Jaramazović* (II. razred Medicinske škole). Na zonskoj smotri, održanoj u nedjelju, 16. ožujka, sve tri recitatorke su prošle i na pokrajinsku smotru što smatramo velikim uspjehom.

Posebno smo pazili pri odabiru pjesme da bude aktualna, primjerena uzrastu i mogućnostima interpretatora. Ove godine bile su to pjesme Luke Paljetka, Ive Prčića i Miroslava Krležu. Posebno želim zahvaliti tajnici Kulturno-prosvjetne zajednice *Katarini Čović* koja se sjetila da smo i mi u studenom prošle godine organizirali vrlo uspješnu smotru recitatora na hrvatskom jeziku te nas pozvala kako bismo se i mi predstavili na našem maternjem jeziku«, kaže *Katarina Čeliković*, ravnateljica Hrvatske čitaonice.

Jubilej katoličkog lista »Blagovest«

BEOGRAD - Na svetkovinu Blagovijesti, 25. ožujka svoj jubilej će proslaviti katolički list »Blagovest«. Već 75 godina ovaj list postoji kao sredstvo informiranja i zbližavanja katoličkih vjernika.

U početku tiskan na svega četiri stranice, danas je to list bogatog sadržaja, široko informativan koji je od svog periodičnog načina izlazenja, preko četiri broja godišnje, od 2001. počeo izlaziti redovito svakoga mjeseca. Nakladnik je Nadbiskupski ordinarijat u Beogradu.

T. F.

Završeni IX. Dani hrvatskog pučkog teatra

HERCEGOVAC - Hercegovac i Dani pučkog stvaralaštva nisu samo obično igranje amatera na »daskama koje život znače«, Hercegovac je mnogo više. On je spona hrvatskog iseljništva s Domovinom. Kulturni događaj koji i Hrvatima izvan Hrvatske omogućuju da iskažu svoje osjećaje i osvjedoče pripadnost svom rodu.

Deveti »Dani« su trajali od 28.2. do 2.3. 2003. godine a u tri dana prikazane su četiri predstave: »Trifun u Zabregu« nepoznatog autora u izvedbi Pučke scene Hrvatske čitaonice u Hercegovcu, »Demokracija i Demonstracija« Dramske družine »Družba crnog gavranu« Hrvatske dopunske škole – Stuttgart, autora i redatelja Zvezdana Banasa, »Albin bircuz« Ivana Jakočevića izveli su članovi HKUD »Vladimir Nazor« – Sombor u režiji Marije Šeremešić, a Igrokazačko društvo – Petrovo Selo iz Mađarske je prikazalo predstavu »Na znanje se daje« u režiji Ane Škrapić-Timar. Tijekom svih dana

organizirani su seminari za voditelje i glumce. Nazočni su bili, osim navedenih gostiju, i predstavnici Orašja, Golubinaca, Srijemske Mitrovice, Tavankuta, Graca i dr. Književnik Miro Gavran govorio je na temu: »Posao dramaturga u amaterskom kazalištu, a redateljica Nina Kleflin vodila je radionice na temu Improvizacija i kazalište«. Razgovor publike i kazališnih družina organiziran je nakon svake predstave a vodili su ih Nives Antoljak i Stjepan Pepelnjak.

Sestra Vittoria Tomarelli u Beogradu

BEOGRAD - Vrhovna poglavarica sestrara Klanjateljica Krvi Kristove sestra Vittoria Tomarelli iz Rima posjetila je zajednicu u Beogradu od 11. do 13. ožujka. Ova zajednica u Beogradu postoji od rujna 1988., a danas je čine 3 sestre, smještene u nadbiskupskom ordinarijatu, zaslužne za animiranje i uključivanje mladih i odraslih u razne susrete i duhovne vježbe (organizirane u Banja Luci). Uvođenjem vjeronauka u škole nastoje se angažirati na katehetskom području. Poslanje sestrara ovog reda ogleda se u predanom radu, tihoj molitvi i osobito radu na području ekumenizma. Nakon susreta sa sestrama uslijedio je posjet Apostolskoj nuncijaturi, te Patrijaršiji. Za vrijeme euharistije u crkvi Krista Kralja, koju je predvodio nadbiskup beogradski mons. Stanislav Hočevan, susrela se s članovima molitvene zajednice Krvi Kristove, ostalim vjernicima i mladima Beograda, te posjetila i nekoliko pravoslavnih crkava. Osobito značajan bio je susret s poglavarom SPC patrijarhom Pavlom.

T. F.

Obljetnica KUD-a Hrvata »Bodrog«

BAČKI MONOŠTOR - Kulturno-umjetničko društvo Hrvata »Bodrog« u Bačkom Monošturu osnovano je 7. veljače 2002. i danas ima oko 60 aktivnih članova. Početkom siječnja ove godine održana je godišnja skupština Društva na kojoj je učlanjeno još nekoliko novih

članova, te izabran novi predsjednik Stipan Šimunov. Postoje naznake da će u budućnosti i Monoštorci, koji danas žive u drugim gradovima, sudjelovati u radu Društva i pomoći u poticanju njegove osnovne pokretačke snage, a to je njegovanje običaja šokačkih Hrvata. Tijekom nešto više od godinu dana rada KUD Hrvata »Bodrog« je sudjelovalo na više od 40 različitih manifestacija.

A. F.

Utemeljena nova Hrvatska samouprava u Mađarskoj

BUDIMPEŠTA - Nakon 1994. i 1998. najviše političko tijelo Hrvata u Mađarskoj, Skupština Hrvatske državne samouprave sastala se 1. ožujka u Budimpešti, kako bi izabrala novo čelnništvo i odredila putove te krovne organizacije u sljedeće četiri godine. To je bio završni čin višemjesečnog izbornog procesa koji je započeo 20. listopada prošle godine izborima za mjesne i manjinske samouprave, a nastavljen skupom elektora 1. veljače 2003.

Nakon izbora utemeljeno je 107 hrvatskih manjinskih samouprava diljem zemlje, od Bačke do Gradišća. Odmah nakon tih izbora u nekim županijama, ponajviše u Baranji, pojavila se želja za promjenama, za decentralizacijom. Baranjski su željeli veći utjecaj na vođenje politike hrvatske zajednice u Mađarskoj, budući da je u toj regiji najveći broj Hrvata, najviše hrvatskih samouprava, te institucionalno zače. Nažalost, u tim trenucima nije bilo dovoljno razumijevanja, nije pronađeno kompromisno rješenje i počeo je razdor među Hrvatima u Mađarskoj. Zastupnici mjesnih hrvatskih samouprava na skupu elektora odlučili su

da će krovna organizacija imati 52 člana koji će među sobom izabrati čelnništvo Hrvatske državne samouprave. Prema odluci skupštine predsjednik HDS-a postao je dr. Mijo Karagić, koji će ovo tijelo voditi u svom trećem mandatu, dok je za zamjenika predsjednika izabran ponovno Stipan Karagić. Hrvatska državna samouprava ima i tri dopredsjednika, a po modificiranom pravilniku o organizaciji i radu HDS-a formirana su i četiri stručna odbora (Odbor za financije, Odbor za pravna pitanja), Odbor za odgoj i obrazovanje i Odbor za kulturu, mladež, sport i vjerska pitanja. Na elektorskom skupu i osnivačkoj sjednici nije prihvaćen niti jedan prijedlog zastupnika iz Baranje, te se stoga izaslanici iz te županije nisu prihvatili nikakve dužnosti u biranim tijelima krovne organizacije Hrvata u Mađarskoj.

Pravno gledano osnivačka skupština završila je uspješno, no nakon nje ostalo je puno gorčine i nezadovoljstva u jednom dijelu zastupnika, te došlo je do ozbiljne podjele u hrvatskoj zajednici u Mađarskoj.

I. G.

Poštanski noviteti u Republici Hrvatskoj

Tijekom veljače i poštanska služba dostojno je obilježila veliki uspjeh rukometaša Republike Hrvatske. Naime, poslije osvajanja titule prvaka svijeta i

Hrvatska pošta se uključila u proslavu ovog veličanstvenog hrvatskog uspjeha iz Portugala. Izdala je već 20. veljače prigodni blok s likovima kompletne ekipe rukometaša i njihovom osvojenom zlatnom kolajnom. U bloku se nalaze četiri marke od po 4 kune, a veličina bloka je 112 x 83 mm, dok je sama marka 24.14 x 48.28 mm. U nakladi od 100.000 primjeka tiskane su u višebojnom offset tisku u tiskari »Zrinski« d.d. iz Čakovca prema dizajnu dizajnera iz Zagreba Danijela Popovića.

LJ. V. L.

Veleposlanik SCG Simurdić u Vukovaru

VUKOVAR - Regionalna suradnja susjednih država, ulazak Hrvatske u Europsku uniju, te problematika koja je značajna za istok Hrvatske i Vukovarsko-srijemsku županiju bile su samo neke od tema razgovora župana vukovarsko-srijemskog Nikole Šafera i veleposlanika Srbije i Crne Gore u Republici Hrvatskoj Milana Simurdića. Veleposlanik Simurdić je u Vukovar došao kako je naglasio »s porukom mira, pomirenja i suživota, s čvrstim opredjeljenjem za razvijanjem dobrosusjedskih odnosa na putu u Europsku uniju i s uvjerenjem da će, s obzirom da govorimo o prekograničnoj suradnji, Hrvati u Srbiji, odnosno Vojvodini, i Srbi u Hrvatskoj biti dio rješenja a ne dio problema.« Župan vukovarsko-srijemski Nikola Šafer je istaknuo kako »Hrvati i Srbi trebaju biti mostovi suradnje, a gospodarstvo će stvoriti kvalitetu življenja. Mi želimo povratak i oživljavanje ovoga područja.« J. K.

Ponovo »Ždribac zlatne grive«

SUBOTICA - U subotičkom Dječjem kazalištu u subotu, 22. ožujka, bit će ponovno izvedena predstava »Ždribac zlatne grive«, koju je po motivima istoimene bajke Balinta Vujkova režirao Želimir Orešković iz Zagreba. Dramatizaciju za bajku uradio je Osječanin Silvio Mirošničenko, dizajn, lutke i scene Riječanin Vojo Radoičić, a glazbu Nikola Jaramazović iz Subotice. Predstava počinje u 16 sati, a cijena ulaznice je 50 dinara. D. D.

»Zadužbine biskupa Budanovića«

SUBOTICA - U organizaciji »Pučke kasine 1878.«, a pod pokroviteljstvom Hrvatskog nacionalnog vijeća u utorak, 25. ožujka, s početkom u 19 sati u velikoj dvorani HKC-a »Bunjevačko kolo« u Subotici bit će održano predstavljanje knjige »Zadužbina biskupa Budanovića«, koju je priredio vlč. Josip Temunović. LJ. V. L.

»KOSMOS«

SUBOTICA

Telefon: ++381 063/8655596

- Consalting
- Porezi
- Financije
- Vođenje poslovnih knjiga

Grgo Francišković, šef Odjela društvenih djelatnosti SO Subotica

Vjerujem u demokratske snage

Kao i svi građani, osjećam se jako potresenim i užasnutim. Smatrao sam kao obavezu da i svojim prisustvom odam počast tragično preminulom premijeru te sam i osobno otišao na sprovod. Iako to može zvučati strašno, vjerujem da ova tragedija treba poslužiti da se objedine demokratske snage da svladaju ono što nije dobro i krenu naprijed. Ova situacija neće imati utjecaja na položaj Hrvata, po mom mišljenju, jer je status manjina određen zakonom. Optimista sam da se neće primijeniti ta politika.

Vlč. Andrija Kopilović, predsjedavajući Katehetskog instituta »Ivan Antunović«

Ovoga čovjeka smo poštivali

Pokojnog premijera sam donekle poznao i imao nekoliko susreta s njim. Kao čovjek Crkve i svećenik, imam pravo za njegov način razmišljanja i političkog angažmana upotrijebiti vjerski pojam »karizma«, a to znači da je posjedovao »dar odozgo«. U njemu se razum, volja i karakternost s radom, upornošću i korektnošću tako ispreplitala da je u harmoniji odavala prisutnost dimenzije nadnaravnoga, što ne znači i bezgrešnoga, ali je veličina upravo u tome što je imao hrabrosti mijenjati, a svaka promjena je počinjala od promjene vlastitoga srca. Vjerovao je da se dobrim pobjeđuje zlo, zato je vjerovao da se mora ostati demokratski jer se tako pobjeđuje tama. Bio sam na sprovodu. Posljednja počast koju čovjek iskazuje čovjeku. Ovoga puta neopisiva i do sada nedoživljena. Zašto? Ponajprije me je duboko dojmila šutnja koja je vladala Beogradom. Šutnja na ulici, šutnja na cesti, šutnja prometa i šutnja ljudi. Molio sam žarko, molio sam iskreno i molio sam pobožno. U sprovodnoj povorci nepregledno mnoštvo običnoga svijeta sa suzom u oku, nijemošću ili molitvom na usnama, s cvijetom u ruci i cvjetnim sagom do groblja me je utvrdila u jednoj novoj i vrlo važnoj spoznaji: ovoga čovjeka smo poštivali i to je dovelo ovo mnoštvo na ulicu i u povorku. A ponašanje koje sada osjećamo pokazuje da smo ovoga čovjeka od poštovanja počeli štovati. Taj osjećaj štovanja u mojoj se duši nastanio kao darovani mir, pa sam mogao oproštajno uistinu čvrst u vjeri u život vječni i uskrsnuće mrtvih moliti: »Počivaj u miru – doviđenja u nebu.« Uvjeran sam da se put nastavlja.

Mato M. M. Groznica – Golubinci, profesor Saobraćajnog fakulteta u Beogradu

Nesigurnost i neizvjesnost

Ovaj strašni događaj je u meni izazvao očaj i sućut i to kako sa samim sobom, tako i s obitelji pokojnog premijera, te sa svim građanima Srbije i Crne Gore. Odnosno kod mene je pobudio osjećanje ponovne nesigurnosti i neizvjesnosti. Premijerove osobne sposobnosti i pozicije koje je imao u međunarodnoj zajednici ulile su optimizam u život običnog čovjeka, osobito mladima, kojima se počela vraćati nada da emigriranje u zapadne zemlje nije jedini način ostvarivanja budućnosti. Vjerujem da su se pripadnici nacionalnih manjina, pa tako i hrvatske, nakon ovog ubojstva osjetili nesigurnijim i sada je na vlasti da svojim aktivnostima građanima pokaže da svi oni koji su lojalni ovoj državi nemaju razloga za strah. Smatram da ovo nije ništa drugačije djelovalo na pripadnika hrvatske manjine nego na ostale građane naše države.

Zdenko Đaković, član HNV-a i predsjednik HKC-a »Srijem« U Sremskoj Mitrovici

Otišao je čovjek s vizijom

Gospodin Đinđić je imao viziju Srbije u Europi i Europe u Srbiji. Nas Hrvate je uistinu radovalo njegovo nastojanje za potpunu normalizaciju odnosa, države u kojoj živimo sa svijetom i našom matičnom državom. Ubojstvo dr. Đinđića izaziva ogorčenje demokratskog svijeta, jer je jasno da još nisu poražene one snage koje su Srbiju držale u izolaciji proteklih godina. Povelja o ljudskim i manjinskim pravima i građanskim slobodama, nedavno usvojena u Skupštini SRJ, treba biti garantom da će Hrvati kao nacionalna manjina podići dostignutu razinu manjinskih prava, individualnih i kolektivnih. Ako se nastave demokratske promjene, »Povelja« će se implementirati u narod i u nacionalne manjine i radovat će se da mogu biti ono što jesam i da mogu poštovati svakog drugog čovjeka. Ako demokratske promjene budu usporene bit će strpljiv kao i uvijek.

Slaven Dulić, zamjenik pokrajinskog tajnika za prava nacionalnih manjina, upravu i propise

Podržimo vlast

Za mene osobno, g. Đinđić je bio simbol svega naprednog i demokratskog, što je dosegnuto u Srbiji. Za svaku tešku odluku, za sve što je trebalo »prelomiti« pa tek onda odlučiti, odgovoran je bio on. Poljuljan nam je osjećaj sigurnosti i vjere da se nalazimo na pravom putu za hrvatsku manjinsku zajednicu u Republici Srbiji, ovaj nemio događaj neće imati negativne implikacije na ostvarivanje prava koja su garantirana pozitivnom regulativom iz ove oblasti. Međutim, možda će biti posljedica na sveukupnost procesa pa će se to reflektirati i na manjinsku problematiku. Moja poruka Hrvatima je da ostanu u Republici Srbiji, u našoj Vojvodini jer sada smo najpotrebniji da podržimo vlast u nastojanjima da se riješi ovog nezdravog tkiva.

Vladimir Bošnjak, član HNV-a, Novi Slankamen

Ohrabрили su me građani Srbije

Ubojstvo premijera Đinđića za mene, moju obitelj i prijatelje, bio je pravi šok. Pitanje koje mi se nametnulo bilo je zapravo dilema: jesu li pobijedili oni koji su ubili premijera, ili oni koji su bili uz njega? Ako je suditi po najavama koje su prethodile ovom ubojstvu, pobijedili su prvi. Što su naumili, to su i ostvarili. Ali, promatrajući što se sve događalo iza ubojstva, izgleda da su prvi bili u krivu. Ono što je mene osobno ohrabrilо jeste činjenica da su građani masovno demonstrirali svoje ogorčenje izvršenim činom. Vjerujem da to nije bila samo podrška premijerovoj politici, već, prije svega, osuda načina razmišljanja koje je bilo vladajuće do prije dvije i pol godine. Naša je nacionalna zajednica preživjela režim koji je obilježio kraj XX. stoljeća i želja nam je da se čim prije integriramo u EU, jer će nam tada i prava biti bolje zaštićena. Do tada, moramo se osloniti na vlastite snage, povezujući se i pomažući međusobno, ali također očekujemo i pomoć iz matice. Što se mene tiče, ja ću uvijek podržavati onu političku opciju koja ide u stopu za suvremenim svijetom.

Vrijeme od i do Đinđića

I suze su rekle ne

Piše:

Vojislav Sekelj

Bio sam se uplašio vlastite tuge. Suze nekontrolirano nadolaze i tjeraju da izmijenim o p t i k u svjetonazora, do i od Zorana Đinđića. Ne želim, opirem se povjerovati u činjenicu da ga nema. Ipak, činjenice su neumoljive. Zorana Đinđića više nema, a u meni, u mom biću svijesti, prisutniji je sve više i više. Prvi put od kako sam se latio pera zahvalan sam nemoći riječi: što ne mogu iskazati, izra-ziti, opisati tu bol koja grčevito prožima duh i tijelo mi. Želim da bol traje da ostane permanentna nit vodilja za jedan drugačiji i humaniji svijet. Da ta neizreciva bol bude inspiracija, protiv straha i nemoći. Jer nalazim da je bolje strahovati nego se uplašiti, i taj otklon od straha, mora biti »vrhunsko načelo svakog političkog organiziranog društva«. Ne očajavati prepustiti se dešperaciji, sklanjati se za leđa nemoći. Treba borbu nastaviti, boriti se. Jasno, borba neće biti laka, ali poslije Zorana Đinđića razlozi za borbu su jasni, cilj zacrtan.

Zoran Đinđić je bio političar pjesnik i pjesnik političar, proturječnost dostojna poštovanja i respekta. On se nije borio za vlast, »već za pravdu, ne za politiku već za moral, ne za prevlast svoje zemlje, već za njenu veličinu«. Mnogi to nisu mogli niti htjeli shvatiti. Bio je uvjeren da se snagom dobra može pobijediti snaga zla. Cijena tog uvjerenja na žalost je strahovito visoka. Znao je da se laž, bestijalnost mora umoriti. Njegova hrabrost ponizila je »moćnike« do točke prezira i sažaljenja. U njihovim praznim srcima nakotila se mržnja, mrze sebe, mrze druge, to je snaga kukavica, neorganizirano organiziranog čopora. Nisu to vuci već zalutali, izgubljeni moćno promašeni ljudi. Njihova moć je brahijalna, jedini pojam kojim osvježava sivu masu, jest riječ- ubij. U ubijanju, u tim ljudima bez pamćenja kroz žile teče mržnja. U toj ljepljivosti oni se gade sami sebe, i to je osnovni razlog i opravdanje njihovog bitisanja. Samo zakonom inercije ili slučajnom greškom prirode habitiraju u ljudskom obliku.

Prošlo je stoljeće, stoljeće velikih brojeva, ne racionalni, ne imaginarni, niti parni

ili neparni, već stoljeće nevino stradalih. Milijuni nevinih, ubijenih po raznim ratištima i logorima. Lažni humanizam je za mnoge bio osobna karta za ta nedjela. Po mnogim govornicama borili su se, zalagali za čovjeka, za istinu, pravdu, jednakost, demokraciju. Koliko hipokrizije, izjednačavati bankara i prosjaka, gladnog i sitog, a misliti na nove ratove pri tom. Naoružavati se od atomske bombe do zahrđale žlice. Pisat će se nova povijest beščašća.

Od polovice prošlog stoljeća na ovim prostorima ocrtavaju se tri generacije: generacija izgubljenih, generacija potisnutih i generacija žrtvovanih. U tom kontekstu prevladavaju tri estetike: estetika lijepog, estetika ružnog i estetika mržnje. Prva generacija se izgubila u poplavi mediokriteta na svim razinama, tjelesno sraslih s foteljama, kao malignom izraslinom. Druga u poplavi podobnih i diplomiranih ulizica, nesposobnih stručnjaka. Treća, i možda najtragičnija u naplavini

*Zoran Đinđić je bio političar
pjesnik i pjesnik političar,
proturječnost dostojna poštovanja
i respekta.*

tla i krvi, omeđena tjemena trokuta, znakovito dana riječima: prevara, pacov, budala. A ništa nije opasnije, nego kada mali pate od ludila veličine. Sve to rezultiralo je posljedicom prekida normalnog razvoja, nedostatkom kontinuiteta, u razvoju duha, kulture i nestanka kritičke svijesti, prema stvarima i pojavama. Tonuli smo, padali sve niže i niže, osjećali da padanju nema kraja. Naša prava i istinska bogatstva nemilice smo rasipali, a to bogatstvo je mladost, omladina. Napuštali su zemlju, glavom bez obzira. Otišli u bijeli svijet. Stvorene »rupe«, popunili su drugi, treći n-ti, ljudi bez morala i savjesti, ljudi koji nisu umjeli maštati, iskreno se smijati, jer njihov smijeh nosio je zadah smrti.

I onda, ne iznenada, pojavio se Zoran Đinđić, čovjek koji uspostavlja diskontinuitet, povezao je konce sa svijetom, udahnuo novu nadu, osmislio budućnost, odredio pravac i smjer plovidbe. Sadašnjost zadobiva puninu smisla, mladi počinju vjerom vjerovati, nešto se kreće, mijenja. Ta napaćena generacija počinje

misлити dalje od granica vlastitog bitisanja. Pojavi se čovjek, pojavio se Zoran Đinđić, treba to ponavljati, nas radi, jer našoj zbilji nije pristupio samo s političkog, već s jednog višeg europskog stanovišta. Nije težio izmjeni nekih graničnih linija, nego da budućnosti zaogrne formu sadržajnijeg i kvalitetnijeg življenja. Položio je temeljni kamen za estetiku demokracije, tolerancije i ljudsku kritiku svega postojećeg, ali s ostatkom, čiji bi moto mogao biti, za razliku od ostalih vlastodržaca: ne u mojim, već u vašim rukama nalazi se vaša sudbina. I možda prvi put u posljednjih sto godina, mladi, omladina, u liku i djelu Zorana Đinđića, nalazi inicijalnu moć koja obvezuje za novu nadu u bolje sutra. On se pojavio ne da bistri politiku, već da vodi politiku i to u momentu kada je bilo najpotrebnije. Svojom tragičnom smrću probudio je savjest čovječanstva, ukazujući ne samo da vrijedi živjeti, već i da borba za bolje sutra ima smisla.

Za vrijeme trodnevne žalosti, moje biće je raspolučeno, ambivalentnošću razdrtu mi je i duša i tijelo. Grč između grla i srca smiruje se u suzama. Nikada neću moći opisati okus tih suza, niti oslikati tupu bol. Nemoć je riječ lišena značenja, ali riječ koja obvezuje.

S druge strane »medalje« između uma i razuma isplest će se paučina gorčine koja jednostavno raspamećuje, potire sve ljudsko. Niz hrbat u grozdovima spušta se stid, sram, tjelesno gađenje, koje se očituje u formi istinskog bijesa. U prolazu, srećem »ljude« koji se vesele, likuju, smiju, ljude koji bi pjevali. Sva naša minula stradanja za proteklo desetljeće i patnje podmeću nekom čudnom logikom bez logike, ali u kojoj ima sistema, opasnog sistema koji nije za ignoriranje, za njih, za sve što nam se dogodilo, kriv je Zoran Đinđić. Nije mi žao, niti je bijes moj »inspiriran« njihovim ponašanjem i razmišljanjem. Ljut sam što ćutim da je ta njihova reakcija iskrena, ukorijenjena u srcu, nepojmljiv mi je taj njihov paranoidni strah i mržnja prema europskom, prema civiliziranom. Bez trunke pijeteta u tim trenucima.

U njihovom sistemu osnovni postulat kao da glasi: »ako ne znamo raditi, znamo ratovati«. No pokazalo se da ni to ne pije vodu.

Naša borba za novo, za Đinđićevo sutra neće biti laka. Iz tih razloga odustati ne smijemo, moramo stvoriti četvrtu generaciju, generaciju, sretnih i uspješnih, s kojom možemo započeti XXI. stoljeće. Na kraju, parafraziram pjesnika: kada tinta sazrije u krv svi će znati da je isto pjevati i umirati.

Korizmena posna rana

SALAŠARI I POST

Piše: Alojzije Stantić

Danas više ni jedna reduša ne pravi tučen sir, a kadgod ga je pravila svaka salašarka. Ovaj sir je zrio i iz drvene kačice zdravo dobar, najviše su ga ili zimi, obavezno u korizmi. Dobar je sam, s pečenim il kuvanim krumpirom i obaško je s njim dobro nasuvo

Većina virnika u korizmi posti, odriču se niki zadovoljstava, čine dobra dila, jel njim je to nuz molitve dio duovne obnove i priprava za doček radosnog blagdana Uskrsa. Post je danas podešena sadašnjem svaćanju i životu, a razlikuje se od one kako su postili naši preci sve do druge polovice četrdeseti godina prošlog vika. Istina, ovaj adet je opsto, a i danas je dosta ljudi koji ga se drže.

Da upoznamo post naši predaka triba zavirit u ondašnju njevu kujnu, vidit šta su ili i kako su spremali posnu ranu.

U korizmi su se salašari ranili većinom dvared na dan, postili su sridom i petkom, a dosta nji i subatom. Da su se ovako ranili pogo-dovali su njim još uvijek kraći korizmeni dani, a ni vrime nije dopuštalo da posluju na njivi. Ondašnji salašarski radni dan se odvijao u salašu. Muškarci su poslovali oko josaga, obavili su kresanje, vađe-nje i sadnju dračova i popravili ogradu oko ledine. Stanarice su bile zauzete oko nasadijanja kvočaka i odranjivanja izleženog pileža. Dok nije svanilo, reduša je ugrijala peč, spremila sobu i kujnu, uskuvala mliko i kad je sunce dobrim odskočilo, spremila je ručak. Salašari su sidali za astal kad su zbrinili, naranili i napojili živinu i pilež, a to je u ovo vrime bilo oko osam sati, a pošto su kasno ručali većina nji nisu užnali u podne već bliže tri sata.

POSNA RANA: U posnim danima najčešće su ručali vruć u banja peći ispečen il skuvan krumpir u kori, iz salvete u roguznoj kotarci. Nuz ovaki krumpir su u posnim danima većinom ili pućiji il iz kačice tučen sir, mliko i kiselnu, često sa suvom pogačom. Obično su ovoj rani dodali pladanj gustog crnog pekmeza od šljiva il pekmez od bundeva. Ako su digod i veće-rali, rana u tom ilu je nalikovala rani koju su ručali, a po di ko je dopunio pečenom bunde-

vom u kori. U posnim danima su užnali soparnu čorbu s debelim rizancima il čipanim valjuškima, zakuvanim brez jajeta, sve to s kruvom. Da ji ne »grebe« suv kruv, dosta nji su ga udrobili u čorbu. Izilica je glad utolio s dva il tri u vrv pladnja take čorbe. Ako su išli u komšiluk il su njim komšije došle na divan, počastili su se

su užnali frišku čorbu i najčešće pileško meso na paprikaš il pečeno, a posli pogaču s kakim nadvom od cimeta, kruvom sv. Ivana (rogač), il s pekmezom il bundevanu, a ritko kad s makom.

Danas više ni jedna reduša ne pravi tučen sir, a kadgod ga je pravila svaka salašarka. Ovaj sir je zrio i iz drvene kačice zdravo

dobar, najviše su ga ili zimi, obavezno u korizmi. Dobar je sam, s pečenim il kuvanim krumpirom i obaško je s njim dobro nasuvo, za kojeg su onda kazali da je tako dobro, da je za »prid kuma«. Mana ovog nasuva je da se u njemu sir zdravo oteže, skoro da ne mož razdvojiti rizance jednog od drugog, a da dotičnog otegnut sir čeljade ne ošine po licu. Kad su ili nasuvo s tučenim sirom na to se niko nije obaziro, jel, jeto

taj sir je taki. Naspram čeljadi u obitelji napra-vili su i toliko kačica s tučenim sirom, on nije smio manjkati u korizmi.

U većini salaša kad su ili suvu ranu nuz je bio i pladanj s kiselim kupusom.

SUVA POGAČA: Spominjem danas skoro zaboravljenu suvu pogaču, onovrimenu korizmenu ranu kojom je često odminjen kruv: pekli su je iz zakuvanog brašna s vodom, brez kvasa, blago osoljenu, razvijenu u ko s prsta debelu jupiku. Kad je reduša razvila, odozgor je na gusto čipala s dva prsta i usput naglas kazivala: »Svako ilo kune tilo, dok ne legne da se slegne«. Ovo znači da je suva pogača teška rana i da joj triba dosta vrmena dok se ne svari u stomaku, kako su kazli dok se ne »slegne«, da se dotleg ne legne, jel će dotičnom možda doć rdavo, a to se tušta njima desilo. Suva pogača s tučenim punomasnim sirom, koji je zdravo ranljiv kad se spare u stomaku, onda dotičnom zaista mož doć rdavo.

Suva pogača se ide ko i lepanja, ne siče se već komada rukama na željenu veličinu..

Korizmeni izgled žitne njive i dračnjaka

kokicama il kuva-nim malko osoljenim mrvljenim kuruzima.

U neposnim danima ručali su bilu slaninu iz prisolja, žmare, krvavice il čvarklin dok ji nisu poili. Bili smok, kako su to zvali, su začinili kiselim kupusom – brez kojeg se nije mogo smisliti ni jedan salaš.

U neposnim danima su užnali soparan gra s lakumićima il praznom pogačom, na gusto taranu, već spominjanu soparnu čorbu, nasuvo: s tučenim sirom, s mrvicama, s pekmezom, s krumpirom, gomboce s pekmezom od šljiva, a katkad i barat file, koje su uvijek kuvali s pekmezom od šljiva. Ostaće mi u sićanju da je jedared jedno od nas dice tražilo da majka skuva barat file s pekmezom od zardelija, na čeg je ona prigovorila: »To ne mož bit, jel barat file s pekmezom od šljiva je ijo i Ferenc Joška, pa češ i ti«. (Naši stari su Ferenc Joškom zvali austro-ugarskog, Franc Jozef König und Kaiser, - kralja i cara.) Kad sam posto sam svoj gazda, probali smo skuvat barat file s pekmezom od zardelija, samo jedared i više nikad, al to nije to ko kad se skuva-ju s pekmezom od šljiva. Nediljom

Tri čovjekove legitimacije

Osobnost u očima drugih

Piše: Vlač. mr.
Andrija Kopilović

*Ljubav prema
narodu se
pokazuje u
tome da pred
drugim narodi-
ma pokažeš
svoj narod u
takvim bojama
da svi požele s
njime
suradivati,
svima nama
pomagati,
imati po-
vjerenja u nas*

Svaki je čovjek neponovljiv, Supravo zato što je osoba. No, ta osoba je svojim osobinama prepoznatljiva i odrediva. Kaže se »on je takav i takav...«. Po tim osobinama se prepoznavamo i legitimiramo. Ovih dana mi je došlo u ruku jedno razmatranje vrsnog teologa dr. Tomislava Ivančića, koje me je nadahnulo da Vam prenesem svoje impresije. Svaki čovjek ima tri legitimacije. Jedna je njegova osobna legitimacija, koju treba pokazati, kada to odgovorni od njega traže. Druga je njegova legitimacija pripadnost nekom narodu ili nekom gradu ili selu, prema kojoj drugi ocjenjuju kakav je taj grad ili selo. Treća legitimacija je kod vjernika pripadnost njegovoj vjerskoj zajednici, jer se prema vladanju vjernika ocjenjuje njegova vjera. Čovjek sebe najbolje proslavlja i najgore blamira. Ako si čestit i pošten svatko će te hvaliti, ako ljenčariš, ako si površan i ako činiš zlo, svatko će te osuditi. Zato je čovjek kovač svoje sreće. Sve što činiš sebi činiš, kažu ljudi. Jer ljudi će te suditi i osuđivati. Tvoj jezik i tvoje vladanje su tvoja legitimacija. Po tome te svatko prepoznaje. Zato je potrebno zavoljeti sebe. Tada ćeš početi biti pristojan, pred ljudima ćeš nastojati sebe prikazati u

najboljem svjetlu, ali da bi to mogao nastojati ćeš biti pošten, pravedno raditi, biti marljiv, ne samo dobro se vladati, nego i biti dobar. Istina, čovjek može biti dvoičan. On se može pokazivati pristojnim, a da su mu djela zla. On se može izvana premazati lijepim bojama, a da to ne bude odraz njegove nutrine. Isus je govorio farizejima da su obijeljeni grobovi. Iznutra su, govorio je on, puni truleži i smrada, a izvana se pokazuju kao da su pravedni i čestiti. Moguće je da netko slatko govori kada je pred drugima, a da ih u srcu mrzi. No to je nemoguće dugo skrivati. Prije ili kasnije će otvoreni izvor šiknuti, poprskati ljude, otrovati ih i tada će se vidjeti tko je tko. Iz punine srca ustao govore rekao je Isus iz Nazareta. Da bi legitimacija bila izvrsna, potrebno je biti čestit, raditi dobro, govoriti ispravno.

Legitimacija vrijedi samo u zemlji u kojoj živiš, tako će i ljudi tebe prosuđivati, kakav si osobno, prema tvojim djelima, a ne kroz tebe, tvoj narod. No, drugačije je ako si u tuđoj zemlji. Tada tvoje vladanje neće biti procjena samo tebe, nego i naroda iz kojeg si nikao. Idući izvan granica svoje zemlje ti nosiš čitav svoj narod sa sobom. Tada tvoje vladanje

procjenjuje tvoj narod, jer će drugi ljudi suditi prema tebi. Ako si dobar, onda ćemo ti svi biti zahvalni jer si nas pokazao u najboljim bojama. Ako si bio zao, tada ćemo biti žalosni što si nas oblatio pred drugima i tako nam onemogućio prilaz njihovim dobrima i njihovom povjerenju. Jedan loš političar, jedan loš predstavnik Crkve, jedan loš privrednik, bilo koje ustanove, fakulteta, umjetnosti, seljaka, može zabliti cijeli narod ili cijelu regiju. Tu se jasno vidi kako nema privatnog grijeha i kako nema privatne kreposti. Svako dobro koje učiniš, osjetit će cijeli narod. Svako zlo koje učiniš, blatiće cijeli narod. Ti si legitimacija cijeloga naroda. Ljubav prema narodu se pokazuje u tome da pred drugim narodima pokažeš svoj narod u takvim bojama da svi požele s njime suradivati, svima nama pomagati, imati povjerenja u nas te da se tako stvore ne samo dobri međuljudski odnosi nego i međunarodni.

Sada je korizma, možda nam je istekla prava legitimacija i treba je mijenjati. Apostol kaže sada je vrijeme spasa pa promijenimo svoju legitimaciju da bude u najboljem svjetlu te se mogu izgrađivati bolji međuljudski i međunarodni odnosi. ■

V S T TREND doo

Bulevar Mihajla Pupina 19
21000 Novi Sad
vst@neobee.net
Telefon: 021/621-046
623-112

Djelatnost: Generalni zastupnik poduzeća HERBOS iz Siska koji
nudi kompletan program preparata i sredstava za zaštitu bilja
U Subotici, doo ZRNKO, Vladimira Đanića 64, telefon: 555-045,
gdje sve proizvode možete dobiti i u razmjeni

Prijedlog tjedna

Young & Perišić, drugi put

NEIL YOUNG »LIVE RUST«

Za one koji nisu pratili Youngov rad, album »Live Rust« je prilika za uvid u njegov opus: 16 skladbi odabranih za album pokrivaju gotovo cjelokupnu Youngovu diskografsku karijeru, od suradnje sa *Stillsom* u »Buffalo Springfield«, preko one s *Crosbyjem* i *Nashom*, do materijala s čak osam solo albuma. »Live Rust« je nastao tijekom turneje 1979. godine, kada je snimljen i istoimeni dokumentarac. Uz uspješno predstavljanje presjeka kroz Youngovo stvaralaštvo, album karakterizira i sjajni balans između akustičarskog i »grunge« rock zvuka, kojim su Young i njegov sastav »Crazy Horse« dokazali svoju ubojitost u stampedoidnim naljetima zabilježenima na »Live Rust«. Tako su predstavljene dvije tendencije sadržane u Youngovu stvaralaštvu: jedna, koja inzistira na terminu »rocker«, koju je Young uvijek potvrđivao svojim beskompromisnim stavom tijekom borbe za osobni integritet uz bespoštednu kritiku rock i pop zvijezda koje se prodaju sponzorima za velike svote novca, i onu drugu, sentimentalniju stranu njegova karaktera, koja pjeva o gubitnicima, lutalicama, prostitutkama, izgubljenim ljubavima i ostarjelim

vojnici. Album »Live Rust« dočarava nam razna emocionalna stanja, od onih iz pjesme »I am a Child«, u kojoj je iskazano dječjačko čuđenje prilikom prvih susreta sa složenošću svijeta, pa do stiha »bolje je izgorjeti, nego zahrdati«, koji je postao Youngov životni credo. I ne samo njegov. Upravo ta borba protiv bilo kakve predaje u životu, iskazana kroz pomenuti ključni stih, predstavlja ono suštinsko u Youngovoj poetici. Skladba »Cortez, the Killer« visoko-energetska je evokacija u kojoj gitaristi pružaju najbolju partiju, objedinjujući strast i pohlepu španjolskog osvajača Corteza, dok se Montezumin svijet raspada. Prizori genocida i pokolja

Indijanaca sadržani su i u skladbi »Powderfinger«, koja je jedna od nekoliko Youngovih epitafa Indijancima (on je, po majci, polu-Cherokee). Uz skladbe »Comes a Time« i »When You Dance I Can Really Love«, koje su ode ljubavnom hedonizmu, album sadrži i stravično opelo »Tonight's The Night«, skladbu koja predstavlja najveći depresivni hommage prouzročen zlom: »iglom i učinjenom štetom« (»Needle and the Damage Done« s albuma »Harvest«). Neil Young je jasno predočio zlo koje donosi uporaba droga da bi petnaest godina kasnije, nakon smrti svojih ljudi *Danny Whittena* i *Brucea Barryja*, u povodu one *Kurt Cobaina*, ponovno, na albumu »Sleeps with Angels« predstavio svoj nepromijenjeni stav. Koncertni album Younga »Live Rust« ukazuje da je njegov rad neodvojiv od njegova načina života i da je uz prihvatanje dobrih i loših strana života neophodna težnja za promjenom i borbom, ne dozvoljavajući ni na trenutak mogućnost pomisli da se suštinski pojmovi dobra i ljubavi mogu devalvirati: mnogi desetljećima pridonose razvoju rock and roll svjetonazora, ali gotovo nitko kao Neil Young.

Zvonko Sarić

TIHI MARŠ ENTROPIJE

»Užas i veliki troškovi« druga je uzastopna knjiga kratkih proznih impresija o životu u post-ratnoj, tranzicijom shrvanoj Hrvatskoj, koju je beogradski nakladnik »Samizdat B92« objavio *Robertu Perišiću*, jednom od najdarovitijih spisatelja i književnih kritičara iz Hrvatske u posljednjem desetljeću. Malo što se ima dodati ovom djelu, a da to nije već rečeno u mom prikazu njegove prethodne knjige, koju sam prošlog tjedna podrobnije analizirao. Možda koju riječ o samomu autoru: Perišić je rođen 1969. u Splitu, živi i radi u Zagrebu, nakon briljantne prve poetske zbirke »Dvorac Amerika«, sredinom 90-ih prošlog stoljeća, okreće

se prozi i kritici, prikazima koji svojom lucidnošću i britkom analizom staju uz bok djelima bardova hrvatskog novinarstva u pomenutoj domeni *Igora Mandića*, *Velimira Viskovića* i *Zdravka Zime*, a vremenom postaju mjerilo kvalitete novoga kritičarskoga naraštaja kog predvode *Jagna Pogačnik*, *Nenad Rizvanović*, te jedan od urednika zagrebačkoga nakladnika »Arkzin«, *Kruno Lokotar*. Ono što ovu knjigu čini još i boljom od prethodne, inzistiranje je na beznađu urbane post-hippy generacije (koju je gorepomenuti Neil Young, na globalnoj razini, odavno od-lamentirao, otpremajući Woodstock-naraštaj čiji je i sam apostol i glasnogovornik nekoć bio, primjerice, antologijskim albumima poput »After The Goldrush« iz 1974. i »On The Beach«, iz 1974., u deponiji

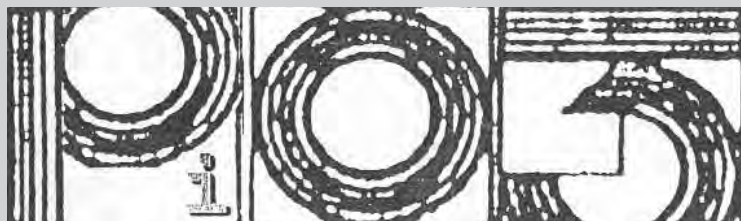
povijesti), koja je najzad shvatila da tranzicija ne donosi ničega drugoga do beznađa, ne mrklu tamu, već, još gore-vječno i beskrajno sivilo, zurenje u Ništa(vilo), oličeno u TV-ekranu, a da se, da citiram austrijskoga spisatelja *Petera Handkea*, »vraterev strah od jedanaesterca« najlakše rješava-autogolom, šutom u venu, cugom niz grlo, zrnem u sljepoočnicu... Dok trnci (od) stvarnosti mile niz hrbat, Perišić se smije: užas umije biti zabavan, ukoliko se, umjesto njegovoga opisa, iz, primjerice, rakursa pokojnih *Ciorana*, *Celinea*, *Burroughsa* ili *Huberta Selbija*, okrenete djelima poput ovog i taj užas (od života) tako, filozofski prihvatite. Uostalom, imate li izbora?

R. G. T.

Vijesti

PROLJETNA IZLOŽBA U SUBOTICI

Večeras će u 18 sati u subotičkoj galeriji Gradske biblioteke biti otvorena likovna izložba »PiO3«, u čast početka proljeća, a na kojoj će nazočni imati priliku razgledati djela renomiranih subotičkih vizualnih umjetnika i slikara mlađe i srednje generacije:

Laure Peić, Nevene Grković, Edite Kadirić, Zvonka Sarića, Roberta G. Tillyja, Béle Gyulaija i Mileta Tasića. Izložbu će otvoriti beogradski književnik i teoretičar suvremene umjetnosti *Sreten Ugričić*, a prigodni performance, naslovljen s »Frida Kahlo«, priredit će učenici Likovne škole »Art-atelje«, kao i srednje škole »Bogdan Šuput«, iz Novog Sada.

NIAL GRIFFITHS (PONOVNO) U HRVATSKOJ

Vodeći suvremeni spisatelj iz Wallesa *Nial Griffiths*, došao je 17. ožujka u Hrvatsku, i boravit će tamo sve do 23. ovoga mjeseca, u sklopu književnih susreta naslovljenih (s) »Write on!« (Daj, piši!). Ovo je već drugi službeni posjet velškoga književnika Hrvatskoj, a treći općenito.

GILLIAM REŽIRA »BRAĆU GRIMM«

Ex-član skupine »Leteći Cirkus Monty Pythona«, (jedini) Amerikanac (u grupi *Terry Gilliam*, koji je u zenitu djelovanja slavne komičarske ekipe bio zadužen za vizualnu animaciju, a kasnije se proslavio kao jedan od najekscitiranijih redatelja »off«-ostvarenja hollywoodske A-produkcije (»Krad-ljivci vremena«, »Brazil«, »Baron Munchausen«, »12 majmuna«, briljantni »Kralj ribara« s *Robinom Williamsom* i *Jeffom Bridgesom*), jučer je krenuo s realizacijom novoga projekta: režiranja filma »Braća Grimm«, o glasovitim njemačkim piscima bajki. Naslovna rola bit će povjerena Gilliamovu omiljenomu glumcu, američkom komičaru Robinu Williamsu, a u uobičajeno »otkačenoj« Gilliamovoj viziji, braća će biti prikazana kao putujući istjerivači čini, koji tvrde da štite stanovnike srednjovjekovne Europe od bića što su otjelotvorena u njihovim bajkama.

IZLOŽBA CRTEŽA LEONARDA DA VINCIJA

U »Metropolitan« muzeju u New Yorku u tijeku je jedna od najrespektabilnijih i najsveobuhvatnijih retrospektiva ikada posvećenih stvaralaštvu renesansnoga genija *Leonarda da Vinci*, jednog od najblistavijih umova cjelokupne povijesti ljudske znanosti i kulture. Ravno dvadeset i pet muzeja, institucija i osobnih kolekcija iz cijeloga svijeta posudilo je

newyorškomu muzeju stotinjak crteža, skica, nacrti i shema glasovitoga slikara, kipara, arhitekta, izumitelja i spisatelja, rođenoga prije točno 550 godina u malenome toskanskom selu, Vinci, a preminulog 1519. godine u Francuskoj. Na izložbi je predstavljeno mahom njegovo rano stvaralaštvo, tek dio golemoga opusa iz posthumnoga legata što sadrži preko 4.000 crteža i gotovo jednako toliko slika, bilješke, što ih je gusto pisane, pisao poput odraza u zrcalu, zdesna u lijevo, te skice i sheme raznolikih izuma i budućih portreta, od onih sa sakralnom tematikom, do grotesknih karikatura, što su kasnije inspirirale serije sličnih ostvarenja umjetnika kasnijih razdoblja, poput *Goye* (li) *Toulouse-Lautreca*.

NOVI SAD UGOSTIO »TEATAR U GOSTIMA«

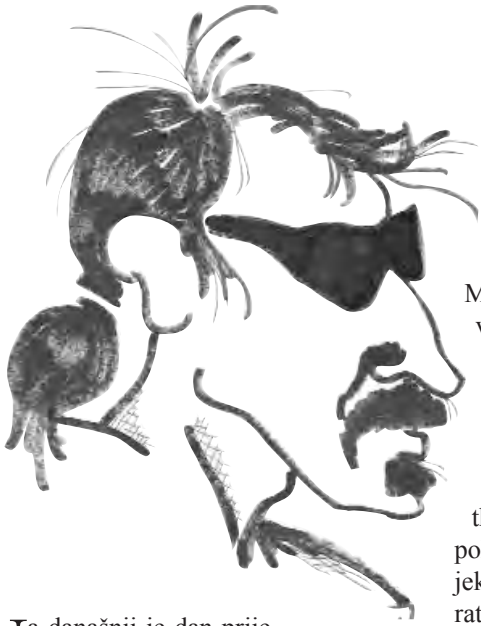
Prošlog je tjedna novosadsko Srpsko narodno pozorište ugostilo glasoviti zagrebački »Teatar u gostima«, na čijem je čelu od davne 1973. godine, glumac, redatelj i povremeni dramaturg *Relja Bašić*, koji je nezaboravnom rolom *gospon Fulira* u kulturnom ostvarenju hrvatske kinematografije »Tko pjeva zlo ne misli«, stekao zasluženi epitet »najurbanijega zagrebačkog glumca«, a kasnijim mnogobrojnim ulogama u inozemnim koprodukcijama i, uz *Bekima Fehmiua*, »najtraženijega vani«. Hrvatski umjetnici predstavili su se ovdašnjoj publici postavkom komedije *Ronalda Harwooda* »Kvartet«, a zapažene uloge ostvarili su i *Sanda Langerholz-Kostadinov*, *Pero Kvirgić* i *Vanja Drach*.

»HVATAČ DUŠE« ZVONKA SARIĆA

Iz tiska je izašla nova knjiga subotičkog spisatelja *Zvonka Sarića*, roman »Hvatač duše«, u izdanju beogradskog »Signuma«, za koju je predgovor napisao utemeljitelj signalizma *Mirosljub Todorović*.

Obljetnica smrti Franka Zappe (1940.-1993.)

Multidisciplinarni rocker

Na današnji je dan prije jednog desetljeća, od posljedica raka prostate, preminula je najkontroverznija, najintrigantnija, ali i najlucidnija, najkreativnija (točan broj svojih silnih albuma ni sam nije znao) i najingenioznija ličnost suvremenog rocka, fenomenalni gitarist, basist, skladatelj, tekstopisac, aranžer, producent i pjevač, superiorni showman, autoritativni band-leader i najpromišljeniji kritičar modernoga (američkoga) potrošačkoga društva i, uopće, cjelokupnoga establishmenta i cjelokupnih moralnih i estetskih vrednota Zapada, *Frank Zappa*. Rođen je u obitelji Grkinje i Sicilijanaca 21. prosinca 1940. u Baltimoreu, američkoj državi Maryland. »Najveći nestaško i najuglađeniji zajebant rocka«, kako ga je davno krstio glasoviti rock-kolumnist *Nick Kent* već je prvim albumom svojih kulturnih »Mothers of Invention«, sjajnim konceptualnim »Freak Out!« (čime je anticipirao i »Sgt.

Pepper ...« britanskih kolega, »The Beatles«) oborio sve koji su album čuli, i izazvao kontroverze koje će ga pratiti do konca života, a koje variraju od proglašavanja ga genijem i Mesijom suvremene glazbe, do onih izjava u kojima ga proglašavaju šarlatanom i skribomanom. Čitav opus pokojnoga Zappe obiluje nonkonformističkim sarkazmom, parodijom, socijalnim komentarima, sprdnjom (ovitak i naslov albuma »We are Only in it for the Money«, to nedvosmisleno i suvislo pokazuje), u rasponi do političkih subjekata (i objekata) do mladeži, (ali) i ratnih veterana, moćnika, mogula i sivih eminencija iz show-businessa i s estrade. Godine 1969. koja je, i inače, bila najkreativnija godina u povijesti cjelokupnoga žanra, objavljuje svoj najbolji solo-album »Hot Rats«, instrumentalno remek-djelo, dobrobrano začinjeno fusion, free form i jazz-rockom. Suradivao je s najvećim imenima suvremene glazbe, od *Paula i Carle Blay*, preko *Jacka Brucea*, *George Dukea*, *Ringa Starra*, *Henry Vestinea* (»Canned Heat«), do *Captain Beefhearta*, *Sugarcane Harrisa*, *Rona Selicoa*, *Johna Lennona*, *Shuggie Otisa*, te glazbenika koji su stasa(va)li pod njegovom budnom paskom u okrilju nedostižne mu skupine »Mothers of Invention« - *Jean Luc Pontyja*, *Lowell Georgea* (»Little Feat«), *Iana Underwooda* i drugih. Zappu je interesirao i film: kreirao je s »Mothersima« jedan, naslovljen s »200 Motels«, i, dakako, napisao za njega soundtrack, ali i scenarij. Njega samog je glumio *Ringo Starr*. U intervjuima nije

krio što misli o glazbenicima i uopće establishmentu i estradi: »Muzikanti su nedisciplinirana rulja. Neobrazovani su i glupi. Moram o svemu ja brinuti, njih interesira samo svjetlost reflektora i lova, cuga i mlade cure...« Zappa je bio jedan od najvećih skladatelja suvremene glazbe, tik uz takve genijalce kakvi su bili *Stravinski*, ili, primjerice, *Satie*, ili - *Bob Dylan*. Umio je napisati skladbu o bilo čemu: o povijesti naseljavanja Amerike (»Joe's Garage«), od sadizma roditelja i maloljetnika, pedofilije (»Torture Never Stops«), do bizarnih banalnosti, a opet, neobilaznih u životu, kakve su, primjerice, spolne bolesti (»Why Does it Hurt When I Pie?« - prevedite sami). U Estoniji su mu podignuli spomenik, a u Latviji i Litvi su se, premda ga i tamo neizmjereno vole, odlučili za kip pokojnog mu kolege, princa svih hippy-freakova, *Jerry Garcie*. Ako bi u moru, što oficijalnih, što »bootleg« (tzv. piratskih) vinilnih ostvarenja pokojnog muzičara valjalo izdvojiti neke zbilja nezaobilazne ploče, to bi, svakako, imali biti ovi albumi: »Freak Out!« (1966.), »Lumpy Gravy« (1967.), »Hot Rats« (1969.), »Waka Yawaka« (1972.), »Apostrophe« (1974.), »Bongo Fury« (1976.), »Zoot Allures« (1977.), »Live in New York« (1978.), »Sheik Yerbouti« (1980.), »Joe's Garage« (1981.), »You are What You is« (1984.), i »Shut Up, and Play Your Guitar!« (1990.). Njegova djeca (dva sina i kćer) također su eminentni umjetnici-djevojka je spisateljica, a sinovi su, po ugledu na slavna oca, us-pješni glazbenici.

R.G.Tilly

»TOY STORY« NAJBOLJA ANIMACIJA SVIH VREMENA

Internet udruga filmskih kritičara koncem je prošloga tjedna lizabrala »Toy Story« za najbolji animirani film u povijesti kinematografije. Na listi su još i, među ostalim, tri filma iz meštarske radionice studija velikoga *Walta Disneya*, i to među 10 najboljih: »Fantasia« (1940.), »Snow White and the Seven Dwarfs« (Snjeguljica i sedam patuljaka, 1937.), te »Beauty and the Beast« (Ljepotica i zvijer, 1991.). Među najboljim crtićima svih vremena ponosno se trsi i fenomenalno ostvarenje *Roberta Zemeckisa*, »Who Framed Roger Rabbit« (Tko je smjestio zeki Rodžeru, 1988).

Veliki Purčarov »Comeback«

Nesumnjivo najbitniji suvremeni hrvatski spisatelj u Vojvodini i Srbiji *Petko Vojnić Purčar* nakon neopravdano se dugo(g) vremena zanemarivanja od strane nakladnika s ovih prostora i domicilne države, koncem prošle i početkom ove godine oglasio s čak dva izvanredna nova naslova. Riječ je o romanu »Crvenokošci«, s vrsnim predgovorom pokojnog (16. veljače, 2003.) *Aleksandra Tišme*, u izdanju »Karlovačke umetničke radionice«, te zbirci pjesama »Putovanje prema Crnome moru«, renomiranoga novonadsadskoga nakladnika »Svetovi«. O obje knjige, kao i o ovom renesansno raskošno obdarenom bardu pisane

Petko Vojnić Purčar

(hrvatske, ali i srpske, njemačke, mađarske, engleske i, dakako, francuske) riječi, dramskomu piscu i filmskome autoru, bit će više riječi, već u sljedećem broju »Hrvatske riječi«.

Relja Bašić opet u Beogradu

Nostalgija za lijepim

Relja Bašić je ponovno u Beogradu. Prošli puta ovdašnjoj publici predstavio se predstavom "Zlatni dečki", a ovoga puta je u beogradskom kazalištu „Slavija“ sa svojim „Teatrom u gostima“ izveo komad Ronalda Harvuda "Kvartet". Priča je to o četiri umirovljenika koji su nekada bili operni pjevači, a povod njihovom okupljanju proslava je stote obljetnice rođenja *Giuseppa Verdija*. Uz Relju su pred beogradskom publikom nastupili *Pero Kvrgić*, *Vanja Drach* i *Sanda Langerhole*.

Relja Bašić je novinarima o svom gostovanju u srbijanskoj metropoli rekao: »Nostalgican sam za svim što mi se lijepo dogodi u životu. Vjerojatno ću biti nostalgican i za ovim gostovanjem, ali mislim da ipak svako vrijeme pruža neke nove mogućnosti ljudima koji se žele boriti za lijepe i dobre stvari. Vrijeme radi pozitivno za nas. Mislim da na planu kulture možemo ubrzati mnoge stvari«.

V. M.

NEIMARI KULTURNE BAŠTINE

LJERKO ŠPILLER (1908.)

Rođen davne 1908. u Crikvenici, zdravi, vitalni i radišni maestro *Ljerkó Špillar*, violinist i jedan od najistaknutijih pedagoga i glazbenih stvaratelja u Argentini, nedavno je proslavio 95. rođendan, a u čast glasovitoga »Maestro De Los Maestros«, kako ga u domicilnoj državi već odavna naslovljavaju, priredila je »Asociacion Amigos Jóvenes Musicos« svečani koncert kojemu je počasno predsjedao sam Špillar, a koji je održan u povijesnomu hispanoameričkomu muzeju »Fernandez Blanco«, u središtu

grada Buenos Airesa. Legendarni pedagog i violinist je svoju umjetničku karijeru započeo u Zagrebu, a već s nepunih 18 godina održavao je koncerte i solističke resitale u svim glavnim mu-

zičkim centrima Europe. Kao dvadesetogodišnjak bio je profesor na znamenitoj »Ecole Normale de Musique« u Parizu, održavši koncertino komornog orkestra »Alfred Coeto«, uz mnoge druge istaknute i nezaboravne nastupe. Premda je mnogo putovao po svijetu »sidro je zauvijek ostalo« u Argentini, i to tako što je 1935. uglavio ugovor za 5 koncerata po »zemlji Gauchosa«, u Buenos Airesu. No, kada je stigao brodom, ispostavilo se da radi neosposobljenosti dvorane do koncerata ne može doći. Maestro se snašao, upoznao utjecajne ljude i započeo davati koncerte na drugim mjestima diljem (Latinske) Amerike. U Hrvatsku se često vraća(o), kao, primjerice, prošle godine, kada je u veljači bio predsjednik žirija za dodjelu nagrade »Vaclav Huml« najboljem violinistu. Od brojnih priznanja koje je za života dobio, istaknut ću »Diploma de Honor«, koju mu je 1996. dodijelila OEA (Organizacion de Estados Americanos), te »KONEX de Diamante«, a nositelj je i visokog odličja Republike Hrvatske. Od svibnja 2003. počasni je građanin Buenos Airesa (Ciudadano ilustre de la Ciudad de Buenos Aires).

Dodijeljeni ovogodišnji »Porini«

Gabi i Oliver na vrhu

OPATIJA - U nedjeljnoj večeri 16. ožujka, u nesvakidašnjem ambijentu ogromnog balona koji je natkrio veliku ljetnu pozornicu, dodijeljene su godišnje glazbene nagrade. Velikih iznenađenja nije bilo, pa su simpatične kipiće doma odnijela favorizirano-nominirana priznata imena hrvatske estradne scene. U najvažnijim kategorijama (album, pjesma, i izvedba godine) uvjerljivo su trijumfirali *Gabi Novak* s četiri (»Pjesma je moj život«) i *Oliver Dragojević* s tri (»Trag u beskraju«), dok je *Cubismo* pokupio hrpu »Porina« (7) u tzv. tehničkim kategorijama (aranžman, produkcija, snimka). Veliki gubitnik finalne večeri je svakako *Lvky* koji je, iako nominiran u osam kategorija, uspio osvojiti samo jednu godišnju nagradu. No, čini se da je najsporniji izbor Oliverove pjesme za hit godine, budući da je ona objavljena tek u prosincu prošle godine, dok su *Thompson* (»Iza devet sela«) i *Colonia* (»Oduzimaš mi dah«) objektivno imali cjelogodišnje gledano, popularnije skladbe. U prigodnom

Trijumf Gabi Novak

pratećem programu na pozornici je prodefiliralo mnoštvo zvijezda aktualnog hrvatskog glazbenog trenutka poput *Gibonija*, *Josipe Lisac*, *Husa*, *Bareta*, *Indire Vladić-Mujkić*, *Maje Blagdan* i drugih.

CUBISMO - JUNGLESALSA

Uozračju zamiranja višegodišnje marketinško-pomodarske »zaludenosti« izvornom kubanskom glazbom, novi album »Cubisma«, uz novitete, donosi i konstantu — ambiciju plasmana na strana tržišta. Ne bi li se lišio neatraktivne naljepnice tek »jednog hrvatskog banda koji izvodi izvornu cubanu«, ovoga puta, *Cubismo* je zamislio jedan novi, vjerojatno primjereniji put — aranžerski i produkcijski, albumu dati svoj »individualni izraz« te se, pretpostavljamo, ubaciti na scenu kojom dominiraju projekti Jamesa Hardwaya i Billa Laswella, te područje na koje, trenutno, nadiru brojni brazilski, odnosno jamajčanski izvođači. Album *Junglesalsa* donosi, osim produkcijsko-aranžerskog pristupa, još jednu novinu. To je prvi, u cijelosti, autorski album *Cubisma*, pri čemu su najveći obol dali vođa sastava, perkusionist Hrvoje Rupčić i basist Krešimir Tomec.

Top lista Hrvatskog radija

1. **Massimo** - Znam zašto te osjećam
2. **El Bahattee** - Na balkanski način
3. **Djeca** - Arhimed
4. **Parni valjak** - Dok si pored mene
5. **Vatra** - Sunce
6. **Matrix** - Poljubi me strasno
7. **Soma Dollara** - Sedamdesete
8. **Lvky** - Misliti na sebe
9. **Pips Chips & Videoclips** - Porculan
10. **Divas feat. General Woo** - Bon appetite

IZ NAŠIH KUHINJA

Parasnička krumpirača

Sastojci:

stari i što krupniji krumpir
svježa »divenica« (kobasica)
svježa krvavica
pečenica (meso od karmenadle
bez kosti)
malo masti
malo vode
*

U plehanu posudu staviti dvije do tri
kuhače masti, na nju naslagati dva reda

na koturove isječenog krumpira, na njega
poredati u cijelo: »divenicu«, krvavicu i
pečenicu. Doliti malo vode. Sve to staviti
u užarenu pećnicu da se peče. Poslije
polu sata vilicom izbosti »divenicu« i
krvavicu da pusti mast koja će krumpiru
dati poseban okus. Kada krumpirača
porumeni, izvaditi je iz pećnice i
poslužiti je vrelu. U prilogu preporučam
kiseli kupus, može i ljutu papriku.
Ovakva »krumpirača« se nekad jela

samo u vrijeme »disnotora« (kolinja),
dok se danas pravi s dodatkom svinjskih
rebara, karmenadle ili vrata.

Kuhala: Milica Lučić

Ekskluzivno za »Hrvatsku riječ«: Boris Novković, popularni kantautor zabavne glazbe

Zadovoljan sam dosadašnjom karijerom

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Otac skladatelj zabavne glazbe i mati profesorica glazbe darovali su nam sina izuzetnog kantautora hrvatske pop scene. Koliki je utjecaj »domaće radinosti« na vaše stvaralaštvo?

Drago mi je da sam uz nesebičnu očevu pomoć, od najranijih početaka, uspio razlučiti bitno od nebitnog u glazbi. Mislim da nisam bio bezglav, niti sam ikada potpao pod neke negativne utjecaje adolescentskog doba u kojemu je, često, bila važnija forma nego sadržaj. Konačno, što je također veoma važno, nisam izgubio puno vremena na pomodarnosti da bih kasnije morao otkrivati prave stvari. Primjerice, »Sgt. Pepper« legendarnih *Beatles* otkrio sam već s dvanaest godina...

► **Samo nekoliko godina poslije, s nepunih osamnaest, uspjeli ste prodati 120.000 debitantskog albuma »Kuda idu izgubljene djevojke« nametnuvši Vam imperativ uspjeha u budućoj karijeri...**

Točno tako. U vrijeme izlaska mog prvijenca, u biti još nisam ni sam znao što ću raditi u svom životu, čime ću se baviti. Nakon uspješnog starta, čini se da više nisam mogao pobjeći od sudbine. Kako sam po prirodi individualac, poprilično čvrstog karaktera, uz to i jarac u horoskopu, odlučio sam ući »punim plućima« u profesionalni svijet estrade. Čini se da sam imao 120.000 valjanih razloga za tako nešto.

► **Kako vidite sebe u trideset i petoj godini nakon cijelog »punoljetstva« u vrhu hrvatske zabavne glazbe? Nije li buntovnika smijenio zreliji romantik?**

Ima nešto u tome, iako je danas teško biti klasični romantik. Danas je sve nekako »speed«, prebrzo za sve one koji nose određenu dozu romantičnosti u sebi.

► **Veličanstveni nastup u »Lisinskom« na najbolji način je obilježio uspješni trend proteklih godina...**

Je. Taj pomalo agresivniji teenage image ostaje, povezan s fizičkim momentima iza mene, dok u godinama koje neumitno stižu, mogu reći da sam zadovoljan što sam uspio pronaći svoje mjesto u »main streamu«. Osobito, u

nezahvalnoj činjenici, da ti je glazbeni uzor jedan Paul Mc Cartney. »Lisinski« je potvrdio opravdanost moje želje da što duže trajem, uz, naravno podršku vjerne publike koja me prati od samih početaka.

► **Što bi bilo ono s čime niste zadovoljni?**

Nisam zadovoljan širinom razmjene i n f o r m a c i j a , očitovanom u pre-malom tržištu na kojem svi djelujemo. Za razliku od globalnog tržišta na kojemu vladaju neki naši idoli, mi moramo, ponekad juriti po stotinu kilometara iz jednog u drugo selo...

► **Nisu li možda festivali, na kojima Vas možemo vidjeti, prilika za širinu prijema?**

U biti ne bih rekao za sebe da sam klasični festivalski pjevač, više bih se definirao kao diskografski izvođač. Na festivale sam počeo odlaziti tek negdje '95., jer je to, u jednom trenutku, bio najbolji i jedini oblik kvalitetnije promocije vlastitih uradaka. Jedino čemu sam ostao vjeran to su radijski festivali, na kojima se može djelovati neovisno od lokaliteta kojim su uvjetovane ostale glazbene priredbe.

► **Nema Vas na ovogodišnjoj »Dori«?**

»Dora« me uvijek strahovito interesirala, ali se ove godine nisam želio prijaviti nezadovoljan profiliranjem festivalskih izvođača odabranih više u svrhu televizijskog spektakla nego stvarnog odabira kvalitete. Osobno mislim da je previše debitantata, te se nisam htio dovesti u situaciju da se natječem s ljudima koji prvi puta nastupaju...

► **Ali Vas zato ima na novom albumu »Ko je kriv«.**

Na najnovijem izdanju sam se vratio vlastitom izrazu nakon malog stilskeg »lutanja« na prethodnom uratku (»Direkt«) gdje sam se više posvetio obradama osamdesetih, a sve u želji da se

okušam u nečemu drugačijem. Novi album je moj klasičan autorski rad, koji sliči izdanjima s kojima sam započinjao karijeru, uz čini mi se mnogo zrelije tekstove i aranžmane.

Mislim da ću, već na sljedećoj ploči uspjeti, uz pomoć svog banda, posve samostalno potpisati cjelokupnu produkciju.

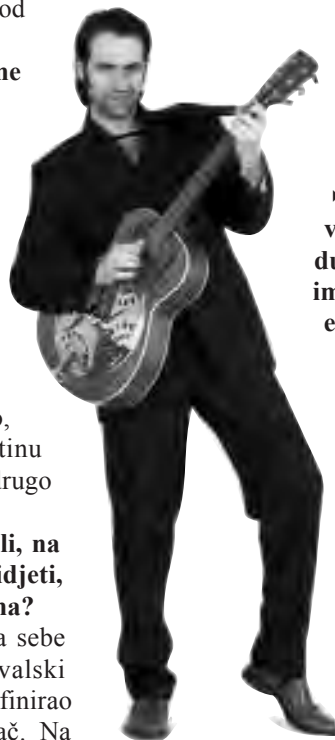
► **Osim glazbenog, imali ste vrlo uspješan i nogometni duet sa Severinom koji smo imali prilike vidjeti na malim ekranima. Vaša nadmoćnost koja je rezultirala uvjerljivim trijumfom na turniru mješovitih parova u malom nogometu jamačko nalazi podlogu u sportskoj prošlosti nekadašnjeg juniora »Dinama«?**

Bilo je super igrati sa Severinom, s obzirom što je ona svaki susret shvaćala posve sportski, ozbiljno. Moram priznati da mi je bila, u samom startu, želja osvojiti taj turnir (turnir se

igrao u vrijeme Svjetskog nogometnog prvenstva op.a.), jer sam pravi sportaš u duši i uvijek nastojim pružiti vlastiti maksimum, pa sam našu nogometnu suradnju unaprijedio taktičnim sugestijama koje je ona, što se vidi iz konačnog rezultata, uspješno usvojila. Njezin najozbiljniji pristup i »fajterski duh« najbolje se očitovao u susretu protiv momčadi Šeks-Kosor, kada je saborsku zastupnicu HDZ-a, naravno nenamjerno, u žaru borbe s loptom poslala na traumatološki odjel. Na svu sreću, ozljeda nije bila ozbiljnije naravi...

► **Nedavno ste svirali na našim proscenijima. Koji su dojmovi s beogradskog nastupa?**

Drago mi je da se ponovno uspostavlja neka vrsta glazbene suradnje i da se tržište počinje širiti. Vrlo sam zadovoljan prijamom publike koja nije zaboravila moje stare pjesme, a zna i ove najnovije s posljednjeg albuma. ■

Boris Novković

Skijanje

Janici veliki kristalni globus

Lillehammer: Jedna jedina i neponovljiva Janica Kostelić osvojila je, drugi puta u svojoj skijaškoj karijeri, veliki kristalni globus namijenjen sveukupnoj pobjednici Svjetskog kupa. Uvjerljivo trijumfirajući s impozantnih 1.570 bodova, gotovo 500 više od drugoplasirane Karin Putzer (1.100), dokazala je još jednom da je najbolja skijašica današnjice, a po mnogima i najbolja svjetska skijašica svih vremena. Uz nadmoćno prvo mjesto u svojoj disciplini (slalom), osvojila je i treće mjesto u veleslalomu, što samo potvrđuje njezinu svestranost na svim poljima. ■

Skijanje

Ivica drugi slalomaš svijeta

Na veliku žalost svih njegovih vjernih navijača Ivica Kostelić nije uspio obraniti prošlogodišnju titulu najboljeg u slalomu. U posljednjoj ovogodišnjoj utrci osvojio je nedovoljno sedmo mjesto, zbog kojega mu je izmakao mali kristalni globus namijenjen najboljem u najprestižnijoj tehničkoj disciplini. Ovogodišnji pobjednik je Finac Kalle Palander (658), koji je osvajanjem drugog mjesta u posljednjoj utrci uspio za prsa prestići Ivicu (580). ■

Povratak Topića

Na dvoranskom SP u atletici skakač u vis Dragutin Topić, reprezentativac SCG, osvojio je četvrto mjesto preskočivši 2.30 m. što je vrijedan rezultat nakon dvogodišnje zabrane nastupa uslijed korištenja nedozvoljenih stimulansa.

Atletika

Blanka Vlašić četvrta na SP

Birmingham: Mlada hrvatska skakačica u vis Blanka Vlašić osvojila je, najnepopularnije, četvrto mjesto na dvoranskom prvenstvu svijeta održanom prošloga vikenda u Birminghamu (Velika Britanija). S preskočenih 1.96 m. nažalost nije uspjela stići do pobjedničkog postolja, za koje je ovoga puta bilo potrebno »previsokih« 1.99 m. Kako je najboljoj hrvatskoj »visašici« tek devetnaest godina, ovaj hvale vrijedan rezultat je nadmašio sva prvobitna očekivanja. Ipak, kao i uvijek u sportu, ostaje žal za propuštenom šansom neosvojenog

Nogomet 1. liga SCG

Nogometno prvenstvo SCG nastavljeno je utakmicama 21. kola, koje su se odigrale u srijedu 19. ožujka.

odličja koje su, umjesto nje, osvojile K. Bergqvist (Švedska) 2.01m, J. Jelešina i A. Čičerova (Rusija) s preskočenih 1.99 m.

**Nogomet
1. HNL****21. kolo, 15. ožujka**

Hajduk – Osijek 2:0
Dinamo – Šibenik 3:1
Slaven B. – Rijeka 2:0
Zadar – Zagreb 2:1
Cibalia – Kamen I. 1:1
Pomorac – Varteks 1:0

Tablica: Dinamo 54, Hajduk 50, Varteks 42, Cibalia 32, Kamen I. 30, Slaven B. 29, Zagreb 27, Zadar 21, Osijek 20, Rijeka 17, Pomorac 16, Šibenik 14

**Košarka
Goodyear liga****22. kolo, 15. ožujka**

Olimpija – Split 81:71
Zadar – Krka 92:75
Cibona – Zagreb 91:78
Borac – Bosna 113:70
Široki – Laško 67:78
C. zvezda – Maccabi odgođeno

Tablica: Olimpija 39, Maccabi 38(-1), C. zvezda 37(-1), Zadar 36, Cibona 35, Krka 33, Zagreb 33, Široki 31, Laško 31, Split 29, Borac 28, Bosna 23

Košarka

Zadar osvojio kup

Košarkaši »Zadra« pobjednici su Hrvatskog kupa »Krešimir Ćosić« nadvisivši momčad »Cibone VIP« sa 72:59 u finalnom susretu odigranom prošlog tjedna na splitskim Gripama.

Ovo je Zadranima treći osvojeni pokal, koji su uspjeli osvojiti nakon posljednja dva, upravo od »Cibone« izgubljena finala. Pobjednički pokal predala je supruge pokojnog hrvatskog košarkaškog velikana Kreše, Ljerkę Ćosić. ■

Prve četiri momčadi Goodyear lige plasirale su se na Final four (Ljubljana, 3 – 5. travnja)

Slaven Bilić »ex-vatreni« s diplomom

Vrhunski nogomet i knjiga mogu skupa

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Po mnogima prvo ime obrane koja je iznijela teret bronce sa Svjetskog nogometnog prvenstva u Francuskoj '98., bio je upravo Slaven Bilić, nekadašnji nogometaš »Hajduka«, »Karlsruhea«, »Evertona«, kojega je neugodna ozljeda natjerala na prerani prekid blistave igračke karijere. Ali, uza sva sportska odličja kojih je tijekom dugogodišnjeg uspješnog bavljenja nogometom bilo doista mnogo, »Bila« je uspio dosegnuti i jedno drugo, zbog kojeg će zauvijek ostati svijetlim slovima upisan u analima vrhunskog nogometa. On je jedini nogometaš s akademskom diplomom (diplomirani pravnik), koji je zaigrao u prestižnoj England Premier League...

► **Pojasnite nam malo ozljedu koja Vas je, čini se, naprasno odvojila od vrhunskog nogometa.**

U pitanju je bila neugodna ozljeda kuka koju sam »vukao« još od 1998. godine. Nakon SP pokušao sam još igrati, ali sam u sljedeće dvije i pol godine igrao samo nekoliko ozbiljnijih utakmica pod blokadama i lijekovima i, nažalost, morao sam ranije okončati karijeru.

► **Koliko ste zadovoljni vlastitom karijerom, unatoč njezinom preranom kraju?**

Mogu reći da sam zadovoljan, bez obzira na neželjeni prekid. Mislim da sam se dovoljno naigrao nogometa u ligama bivše države, naše Hrvatske, te u Njemačkoj i Engleskoj.

► **Njemački ili engleski nogomet, kojemu biste natjecanju dali prednost?**

Uz dužno štovanje kvalitete njemačkog nogometa, draže su mi bile »engleske godine«, jer igrati na otocnim stadionima je poseban doživljaj za svakog nogometaša. Atmosfera engleske publike je nešto što se zauvijek pamti.

► **Izdvojite utakmicu za koju biste mogli kazati da nosi epitet »životne«.**

Pobjede sa SP '98. nad Njemačkom (3:0) i Nizozemskom (2:1) nezaboravne su u majici »vatrenih«, dok bih se u klupskoj konkurenciji odlučio, svakako, za pobjedu mog »Hajduka« u finalu posljednjeg kupa Jugoslavije nad »Crvenom zvijezdom« u Beogradu (1:0), koja je tada bila prvak Europe, što još više daje na težini tog sportskog dometa.

► **Napuštajući nogometni teren kao igrač, iznenadno ste se vratili kao trener.**

Lani je u »Hajduku« bila doista specifična

situacija. Nakon odlaska Nenada Gračana, i u nedostatku adekvatnijeg rješenja, zamoljen sam da preuzmem momčad do kraja jesenskog dijela. Jednostavno nisam mogao odbiti, na koncu je sve to ispalo i dobro. Iskreno, za vrijeme aktivnog igranja nisam niti pomišljao na trenerski »kruh«, ali sam, pošto sam sjeo na »bilu« klupu shvatio da ne mogu bez nogometa.

► **Kao studiozan čovjek, odmah ste se uhvatili trenerskih knjiga.**

Trenerska epizoda razuvjerila je sve moje nedoumice u svezi budućeg angažmana u nogometu, pa sam odlučio završiti Višu trenersku školu na kojoj mi je ostalo još nekoliko ispita. Trenutačno ih spremam i vjerujem da ću koncem šestog mjeseca diplomirati.

► **Što Vam, siguran sam, neće predstavljati problem budući da ste već stekli akademsko zvanje dipl. iur (diplomirani pravnik) i svrstali se u red rijetkih nogometaša intelektualaca.**

Vidite, ja dolazim iz obitelji prosvjetnih djelatnika. Otac mi je doktor nauka i sveučilišni profesor, i imperativ opće naobrazbe uopće nije dolazio u pitanje.

► **Ipak, obveze vrhunskog profesionalca i knjiga često ne idu skupa.**

Sve vam je stvar navike i osobne želje za učenjem. Vrhunski nogomet i knjiga mogu skupa, svakako uz izvanredno studiranje, jer redovito pohađanje predavanja nije moguće. Konkretno, u mom slučaju zahvalan sam profesorima i kolegama koji su mi nastojali izaći u

susret, nabavljajući mi literaturu, bilješke s predavanja, te ostale sitnice u svezi studija. Može se studirati uz nogomet, ali uz maksimalno organiziranje vremena praćeno ranije razvijenim radnim navikama.

► **Za Vas bi se onda moglo kazati da imate super organizirano vrijeme, jer ste se stigli okušati i u glazbenim vodama. Što ima novoga u Vašem bandu »Newera«?**

Što će dalje biti s grupom »Newera«, zaista ovoga trenutka ne znam. Mi pomalo svirckamo, kad uhvatimo zajedničkog vremena, ali me je sada trenutačna preokupacija s trenerskom školom pomalo udaljila od glazbe. Ukoliko se s jeseni prihvatim ozbiljnije neke momčadi, bojim se da će gitara biti samo svojevrsni, izdušni ventil.

► **Vratimo se nogometu. Prokomentirajte malo tekuće prvenstvo HNL-a i kakvi su izgledi Vašeg »Hajduka«?**

Po mnogima »Hajduk« nikad nije imao perspektivniju momčad nego što je ova pojačana Rapajićem. Ali trenutačno je sve u rukama »Dinama«, koji nam bježi neugodna četiri boda. Ostaju još dva kola osnovnog dijela prvenstva, a zatim slijede okršaji u »Ligi za prvaka«. Ukoliko »Dinamo« ne kiksa prije, ostaju nam međusobni dueli koji će vjerojatno presuditi novog prvaka Hrvatske.

► **Koncem ožujka slijedi vjerojatno odlučujući nastup reprezentacije protiv Belgije u Zagrebu. Nakon osrednjeg starta u kvalifikacijama ovo je, čini se, posljednji vlak za EP u Portugalu.**

Osobno mislim da ne bi trebalo izbornika Barića opterećivati s uspjesima »vatrenih«. Ova generacija je posve drugačija momčad koja tek treba pokazati svoje vrijednosti. Imamo mladih nogometaša koji igraju u najjačim europskim ligama, i koji su sposobni ostvariti plasman na EP u Portugalu. Uzmimo primjer Bugarske, koja je nakon izuzetne generacije Stoichkova i četvrtog mjesta na SP u Americi '94., nakon nekoliko godina statiranja, ponovno u glavnoj roli vrhunskog europskog nogometa. U svezi aktualnih kvalifikacija za EP poraz protiv Bugara u Sofiji ne uzimam za kiks, jer su oni, primjerice dobili Belgiju na strani, ali neodlučno s Estonijom nam zbilja nije trebalo. No, mislim da još ništa nije izgubljeno. Ima još dosta utakmica do kraja kvalifikacija. ■

PETAK 21.3.	SUBOTA 22.3.	NEDJELJA 23.3.	PONEDJELJAK 24.3.	UTORAK 25.3.
HRT	HRT	HRT	HRT	HRT
07:00 - Vijesti 07:05 - Dobro jutro, Hrvatska 09:30 - Dječak upoznaje svijet, serija 10:00 - Vijesti 10:05 - Glazbeno nazivlje 11:05 - Zvučnjak 11:30 - Tom i Jerry 11:40 - Pink Panther 12:00 - Vijesti 12:10 - TV kalendar 12:30 - Snaga želje, serija 13:25 - Glazbena TV 14:10 - Zvezdane staze 15:00 - Hrvatski u zrcalu 15:30 - Bajka 15:40 - Hallo aus Berlin 16:00 - Vijesti 16:05 - Zvučnjak 16:30 - Hugo, TV igra 16:55 - Među nama 17:25 - Jezikomjer 17:30 - Hrvatska danas 17:45 - Putovanje na sveta mjesta 18:15 - Duhovni izazovi 18:30 - Novi način 19:00 - HTV prikazuje 19:15 - Tom i Jerry 19:30 - Dnevnik 20:05 - TV Bingo Show 20:55 - Željka Ogresta i gosti 21:55 - Pola ure kulture 22:30 - Meridijan 16 23:05 - Dosjei X, serija 23:55 - Odred, hongkonški film 01:35 - Trojanski rat, američki film 03:05 - Obitelj Soprano 04:05 - Muškarci, žene i psi	08:00 - Vijesti 08:05 - Dokumentarni film 08:55 - Campi-Campi 09:20 - Crni gusar 09:45 - Povratak, hrvatski dok. film za mlade 10:00 - Vijesti 10:05 - Parlaonica 11:05 - Opstanak 12:00 - Vijesti 12:20 - Biblija 12:35 - Prizma, multinacionalni magazin 13:30 - Korijeni - hrvatske manjine u Europi 14:00 - Fenomeni 14:30 - Riječ i život 15:35 - Vjetar u leđa 16:25 - Zlatne djevojke 17:00 - Kruške i jabuke 17:50 - Turbo Limach Show 19:30 - Dnevnik 20.05 - Brzina 2, američki film 22:15 - Glamour Cafe 23:20 - Vijesti 23:35 - Umrstva u Midsomeru, mini-serija 01:20 - Sedam godina poslije, američki film 02:50 - Buntovno srce, serija 03:40 - Zlatne djevojke 04:05 - Three Dollar Son, njemački film 05:50 - Prodane, dok. film	07:55 - Vijesti 08:00 - Anđelina balerina 08:15 - Graditelj Bob, crtani 08:25 - Baltazar, crtani film 08:35 - Leteći medvjedi 09:00 - Dizalica 10:00 - To je odrastanje, film za djecu 11:30 - Cocco Bill, crtani 12:00 - Vijesti 12:25 - Plodovi zemlje 13:15 - Mir i dobro 13:45 - TV izložba 14:00 - Nedjeljom u 2 15:00 - Vijesti 15.15 - Oprah Show 16:00 - Moja Indija 16:45 - Kruške i jabuke 17:25 - Živi zid, sportsko-zabavna emisija 19:15 - LOTO 6/45 19:30 - Dnevnik 20:05 - Tko želi biti milijunaš?, kviz 21:10 - Kiklop 22:15 - Salut, cousin francuski film 23:50 - Vijesti 23:55 - Čekajući Michelangela, britanski film 01:25 - Ksena - princeza ratnica, serija 02:10 - Ruby Wax - predah za reklame 02:40 - Salut, cousin francuski film 04.10 - Oprah Show 	07:00 - Vijesti 07:05 - Dobro jutro, Hrvatska 09:30 - Dječak upoznaje svijet, serija 10:00 - Vijesti 10:10 - Predškolska nastava 10:55 - Učilica 11:05 - Športret 11:15 - Munčiči, crtani film 11:20 - Symfollies, crtani 11:40 - Baš sam fora! 12:00 - Vijesti 12:10 - TV kalendar 12:30 - Snaga želje, serija 13:25 - Glazbena TV 14:10 - Zvezdane staze 15:10 - Predškolska nastava 15:50 - Učilica 16:00 - Vijesti 16:15 - Baš sam fora! 16:30 - Hugo, TV igra 16:55 - Jezikomjer 17:00 - Zagreb: Objke strane 17:30 - Hrvatska danas 17:45 - Arhitektura, serija 18:20 - Iz jezične riznice 18:50 - Alpe-Dunav-Jadran 19:30 - Dnevnik 20:05 - Razapnite 20:45 - Latinica: Kako se otkriva korupcija 22:30 - Meridijan 16 23:00 - Sučeljavanje 00:05 - Glavni grad 2., serija 00:50 - Frasier 5., serija 01:15 - Ti pripadaš meni, film 02:45 - Prljavi novac, serija 03:45 - Le cousin, francuski film 05:40 - Stažist, serija 06:05 - Glazbena TV	07:00 - Vijesti 07:05 - Dobro jutro, Hrvatska 09:30 - Dječak upoznaje svijet, serija 10:00 - Vijesti 10:05 - Prirodoslovlje 10:30 - Moje tijelo 10:55 - Učilica 11:05 - Mali veliki svijet 11:30 - Inspektor Maska 11:35 - Šašavci, crtani film 11:40 - Yoho Ahoy, crtani 12:00 - Vijesti 12:10 - TV kalendar 12:30 - Snaga želje, serija 13:25 - Glazbena TV 14:10 - Zvezdane staze 15:00 - Prirodoslovlje 15:25 - Moje tijelo 15:50 - Učilica 16:00 - Vijesti 16:05 - Mali veliki svijet 16:30 - Hugo, TV igra 16:55 - Jezikomjer 17:00 - Zagreb: Objke strane 17:30 - Hrvatska danas 18:20 - Govorimo o zdravlju 18:50 - Gradski ritam, glazbena emisija 19:30 - Dnevnik 20:05 - Globalno sijelo 20:35 - Paralelni svijet, vanjskopolitička emisija 21:05 - Forum 22:30 - Meridijan 16 00:00 - Pravda za sve, serija 00:45 - Prijatelji 9., serija 01:10 - Glazba hazarda, američki film 02:45 - Opet iznova 2., serija 03:30 - Naked Runner, film 05:15 - Glazbena TV 06:00 - Gradski ritam, glazbena emisija
HRT	HRT	HRT	HRT	HRT
10:15 - Vrijeme je za jazz 11:15 - Slobodna zona 11:55 - Snimka koncerta zabavne glazbe 12:50 - Čigrom oko svijeta 13:20 - Trenutak spoznaje 13:50 - Pozivnica 14:15 - Brisani prostor 15:05 - Očajnici, film 16:20 - Da, ministre, serija 16:50 - Vijesti za gluhe 16:55 - TV kalendar 17:05 - Snaga želje, serija 18:00 - Panorama 18:35 - Treći kamenčić od Sunca, serija 19:00 - Upitnik, kviz 19:30 - Carstvo divljine 20:05 - Obitelj Soprano 20:50 - Vijesti 21:05 - Muškarci, žene i psi, serija 21:35 - Predmet obožavanja, američki film 23:25 - Zvezdane staze	09:45 - Novi način 10:15 - Deterministički kaos 10:45 - Pola ure kulture 11:15 - K(v)adar 11:45 - Među nama 12:15 - Three Dollar Son, njemački film 13:55 - Kućni ljubimci 14:40 - Iz antologije Dramskog programa HTV-a 16:10 - Felicity, serija 17:00 - Briljanteen 17:55 - Melrose Place, serija 18:40 - Hit HTV-a 19:30 - Carstvo divljine 20:05 - Crno-bijelo u boji 20:50 - Vijesti 20:55 - Prodane, dok. film 21:50 - Buntovno srce, serija 22:40 - Triler 23:40 - Pregled programa za nedjelju	09:50 - TV kalendar 10:00 - Biblija 10:45 - Portret mjesta i Crkve 11:00 - Varaždin: Misa, prijenos 12:05 - Crno-bijelo u boji 12:50 - Pleme 3., serija 13:40 - Obiteljski vrtuljak 14:10 - Opera Box 16:15 - Prva ljubav, film 18:50 - Ksena - princeza ratnica, serija 19:30 - Carstvo divljine 20:05 - Životinje, intimna priča 21:00 - Snimka koncerta 22:25 - Ruby Wax - predah za reklame 23:40 - Pregled programa za ponedjeljak	10:00 - Mir i dobro 10:30 - Plodovi zemlje 11:20 - Željka Ogresta i gosti 12:15 - Živi zid, sportsko-zabavna emisija 14:05 - Obiteljski vrtuljak 14:35 - Korijeni - hrvatske manjine u Europi 15:10 - Detektivska priča, američki film 16:50 - Vijesti za gluhe 17:10 - Snaga želje, serija 18:00 - Panorama 18:35 - Stažist, serija 19:00 - Upitnik, kviz 19:30 - Carstvo divljine 20:05 - Glavni grad 2., serija 20:50 - Vijesti 21:00 - Frasier 5., serija 21:25 - Prljavi novac, serija 22:20 - Le cousin, francuski film 00:45 - Zvezdane staze 01:30 - Pregled programa	13:05 - Alpe-Dunav-Jadran 13:35 - Latinica: Kako se otkriva korupcija 15:10 - Izazvana uzbuna, američki film 16:20 - Da, ministre, serija 16:50 - Vijesti za gluhe 16:55 - TV kalendar 17:10 - Snaga želje, serija 18:00 - Panorama 18:35 - Zeko Greg, serija 19:00 - Upitnik, kviz 19:30 - Carstvo divljine 20:05 - Opet iznova 2., serija 20:50 - Vijesti 21:05 - Prijatelji 9., serija 21:30 - Pravda za sve, serija 22:20 - Naked Runner, američki film 00:30 - Zvezdane staze 01:15 - Pregled programa

SRIJEDA 26.3.	ČETVRTAK 27.3.	HRT3	HRT3	HRT3
HRT1	HRT1	Petak, 21. 3. 18:40 Zaboravljeni otok 19:30 Pustolovina u Hrvatskoj 20:05 Trojanski rat, film 21:25 K(v)adar 21:55 Sport danas 22:05 Pravo vrijeme Subota, 22. 3. 17.10 - Hit-depo 18.40 - Sportski program 20.25 - Talijanska nogometna liga: Milan - Juventus, pr. 22.20 - Hrvatska nogometna liga - emisija 23.30 - Sport danas 23.45 - Pregled programa za nedjelju Nedjelja, 23. 3. 06.50 - Snaga želje, serija 07.45 - Sepang: Formula 1 za Veliku nagradu Malezije, pr. 10.15 - Snaga želje, serija 13.35 - Magazin Lige prvaka 14.30 - Rukomet: Kolding - Lokomotiva, pr. 16.00 - Hrvatska nogometna liga - emisija 20.25 - Talijanska nogometna liga	Ponedjeljak, 24. 3. 14.55 - Talijanska nogometna liga 16.45 - Ti pripadaš meni, film 18.25 - Potraga za blagom 18.55 - Auto-magazin 19.30 - Pustolovina u Hrvatskoj 20.10 - Petica - europski nogomet 21.25 - Sport danas 21.30 - Uhode, američki film 23.30 - Pregled programa za utorak Utorak, 25. 3. 17.20 - Petica - europski nogomet 18.35 - Nogomet: Magazin Lige prvaka 19.30 - Pustolovina u Hrvatskoj 20.05 - Andeo osvetnik, američki film 21.40 - Sport danas 21.50 - Glamour Cafe 22.50 - Pregled programa za srijedu	Srijeda, 26. 3. 09.30 - Zasjedanje Hrvatskog sabora, prijenos 19.30 - Pustolovina u Hrvatskoj 20.05 - Čuvajmo zemlju 20.20 - Košarkaška Euroliga: Cibona VIP - Efes Pilsen, pr. 22.10 - Sport danas 22.20 - Slobodna zona, putopisna emisija 23.00 - Pregled programa za četvrtak Četvrtak, 27. 3. 09.30 - Zasjedanje Hrvatskog sabora, prijenos 19.30 - Pustolovina u Hrvatskoj 20.00 - Bostonci, film 22.00 - Sport danas 22.10 - Hit-depo
HRT1	HRT1	TV PREPORUKA »SNAGA ŽELJE« Ponedjeljak - petak, 12.30, HTV1 Glavna je junakinja Ester Delamare, djevojka skromna podrijetla koja se svojim izgledom i inteligencijom probila tako da je postala vlasnica najpoznatije javne kuće u Rio de Janeiru. Život joj se mijenja kad upoznaje Inácija, sina moćnog baruna Henriquea Sobrala koji je vlasnik plantaže kave Ouro Verde u unutrašnjosti. Inácio napušta dom nakon ogorčene svađe s ocem koji se ružno ponio prema Inácijevoj majci Heleni. Ester i Inácio se zaljube, ali zbog niza nesporazuma on je ostavi i ona se uda za Henriquea Sobrala ne znajući da je on otac ljubavi njezina života... Paralelno se odvijaju i druge priče. Tu je rivalstvo između baruna Sobrala i Higinie Venture koji se vraća nakon deset godina da bi uništio Sobrala koji mu je oteo Helenu. Rat bijesni i između Abelarda i njegova starijeg brata Inácija. On je zaljubljen u Alice koja pak voli Inácija... Kao i sve brazilske serije i ova je smještena u raskošno producirani povijesni okvir - propast kraljeva šećera i uspon plantažera kave i radanje bogate buržoazije, ispresijecano sumornim slikama života robova. Uloge: Malu Mader (Ester Delamare), Fábio Assunção (Inácio), Reginaldo Faria (Henrique Sobral), Paulo Betti (Higino Ventura), Sonia Braga (Helena), Selton Mello (Abelardo) Scenaristi: Gilberto Braga, Alcides Nogueira Redatelji: Marcos Paulo, Mauro Mendonça Filho, Carlos Araújo »RUBY WAX« PREDAH ZA REKLAME Nedjelja, 23.05, HTV2 Koliko ste puta čuli frazu »reklame su zabavnije od emisija«? Televizijske kuće teško će to priznati, no ponekad je doista tako... Autori serije dvanaest su godina skupljali materijale - od malih oglašivačkih tvrtki u Ohiju do divovskih kuća u Londonu, New Yorku i Japanu - i pronašli najbolje reklame koje će vas u trideset sekundi nasmijati više nego hollywoodski filmovi u dva sata. Voditelji - mahom vrhunski komičari - iznose svoj pogled na oglašavanje, komercijalnost i sve ono što otvara lisnice potrošača. Zvijezda Ruby Wax provest će nas kroz čudesan svijet promidžbenih poruka. »OPRAH SHOW« Nedjelja, 15.15, HTV1 »Oprah« je najpopularniji i najgledaniji talk-show. Trinaest uzastopnih sezona zadržao je vodeće mjesto u Sjedinjenim Državama, a od početka prikazivanja 1986. godine neprekidno osvaja gledatelje diljem svijeta. Uz izvrsnu voditeljicu, uspjehu showa pridonijele su raznovrsne i intrigantne teme o kojima se govori. Svojim showom Oprah želi prosvjetliti, zabaviti i obrazovati gledatelje. Oprah Winfrey sedmerostruka je dobitnica nagrade Emmy za najbolju voditeljicu talk-showa, a emisija je osvojila devet Emmyja za najbolji talk-show.		
HRT1	HRT1			
07.00 - Vijesti 07.05 - Dobro jutro, Hrvatska 09.30 - Dječak upoznaje svijet, serija 10.00 - Vijesti 10.05 - Književnost 10.25 - Taktina 10.55 - Učilica 11.05 - Kokice 11.30 - Baltazar, crtani 11.40 - Graditelj Bob, crtani 12.00 - Vijesti 12.10 - TV kalendar 12.30 - Snaga želje, serija 13.25 - Glazbena TV 14.10 - Zvezdane staze 15.20 - Taktina 15.50 - Učilica 16.00 - Vijesti 16.05 - Kokice 16.30 - Hugo, TV igra 16.55 - Jezikomjer 17.00 - Osijek: Obje strane 17.30 - Hrvatska danas 18.15 - Boje turizma 18.45 - SOS, dok. emisija 19.30 - Dnevnik 20.00 - Znakovi vremena, kontakt-emisija 20.55 - Savršeni svijet, emisija o filmu 21.25 - Poslovni klub 21.55 - Split: More 22.30 - Meridijan 16 23.00 - Kult 23.55 - Gilmoreice 2., serija 00.40 - Svi gradonačelnikovi ljudi, serija 01.00 - Lisa ili mitomanka, francuski film 02.45 - Nikita 4., serija 03.30 - Nora, francuski film 05.00 - Slobodna zona	07.00 - Vijesti 07.05 - Dobro jutro, Hrvatska 09.30 - Dječak upoznaje svijet, serija 10.00 - Vijesti 10.05 - Talenti i znoj 10.20 - Kursor 10.55 - Učilica 11.05 - Športerica 11.25 - Cocco Bill, crtani 12.00 - Vijesti 12.10 - TV kalendar 12.30 - Snaga želje, serija 13.25 - Glazbena TV 14.10 - Zvezdane staze 15.00 - Talenti i znoj 15.15 - Kursor 15.50 - Učilica 16.00 - Vijesti 16.05 - Crtani film 16.30 - Hugo, TV igra 16.55 - Jezikomjer 17.00 - Split: Obje strane 17.30 - Hrvatska danas 17.45 - Športerica 18.00 - Cocco Bill, crtani 18.20 - Čigrom oko svijeta 18.50 - Heureka 19.30 - Dnevnik 20.05 - Tko želi biti milijunaš?, kviz 21.10 - Brisani prostor, politički magazin 22.00 - Pozivnica, emisija o kulturi 22.30 - Meridijan 16 23.00 - Transfer 23.45 - Ekipa za očevid 00.30 - Kafić »Uzdavlj« 00.55 - Jedne mračne i olujne noći, film 02.35 - Američka obitelj, serija	10.15 - Riječ i život, religijski program 11.15 - Globalno sijelo 11.45 - Govorimo o zdravlju 12.15 - Gradski ritam 12.45 - Paralelni svijet 13.15 - Forum 14.35 - Donovanov greben, američki film 16.20 - Da, ministre, serija 16.50 - Vijesti za gluhe 17.10 - Snaga želje, serija 18.00 - Panorama 19.00 - Upitnik, kviz 19.30 - Carstvo divljine 20.05 - Gilmoreice 2., serija 20.50 - Vijesti 21.05 - Nikita 4., serija 21.50 - Nora, francuski film 23.20 - Da, ministre, serija 23.50 - Zvezdane staze 00.35 - Pregled programa	10.25 - Kult 11.20 - Boje turizma 11.50 - SOS - oni nas trebaju 12.20 - Fenomeni 12.50 - Poslovni klub 13.20 - Znakovi vremena 14.15 - Split: More 14.45 - Fun in Acapulco, američki film 16.20 - Da, ministre, serija 16.50 - Vijesti za gluhe 17.10 - Snaga želje, serija 18.00 - Panorama 18.35 - Kafić »Uzdavlj« 19.00 - Upitnik, kviz 19.30 - Carstvo divljine 20.05 - Američka obitelj 20.50 - Vijesti 21.05 - Ekipa za očevid 21.50 - A Father's Betrayal, film 00.10 - Zvezdane staze	

Pharmacia

Apoteka

Trg žrtava fašizma

24000 Subotica

Telefon: 024/551-760

**MONOLIT
GRADNJA**

**građevinsko i građevinsko-obrtničko
poduzeće p.o.**

24000 Subotica

Lenjinov park 13

Tel/fax: 024/551-685, 553-111

**IZVOĐENJE SVIH GRAĐEVINSKIH, OBRITNIČKIH
I INSTALATERSKIH RADOVA PROJEKTIRANJE I NADZOR**

Nama je dovoljno da znate za nas...

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karadordjev put 2,
telefon (danonoćno): (024) 55-41-35
- Horgoš, Borisa Kidriča 7,
telefon (danonoćno): (024) 792-201

Raspored spirovoda i prijelice na Internetu:

www.funero.co.yu

e-mail: funero@funero.co.yu

RADIO SUBOTICA

24000 Subotica

Put Jovana Mikića 12

Tel: 024/55-22-00

Fax: 024/55-19-02

email: radio@radiosubotica.co.yu

- 91,5 MHz cjelodnevni program na srpskom jeziku
- 89,6 MHz cjelodnevni program na mađarskom jeziku
- 91,5 MHz od 19 do 21 sat program na hrvatskom jeziku

**SHEMA programa
Radio Subotice na
hrvatskom jeziku**

19,00 h

- Najava programa
- Večernji dnevnik
- Agencijske vijesti iz zemlje
- Agencijske vijesti iz RH

19,30 h

- »Iz života naših predaka«
(ponedjeljkom)
- »Sportski vremeplov«
(ponedjeljkom)
- »Razgovor s povodom« (utorkom)
- »Otvoreni studio« (srijedom)
- »Galerija« emisija o kulturi
(četvrtkom)
- Vjerska emisija (petkom)

20,00 h

- »Čarolije trpeze« (ponedjeljkom)
- »Na proputovanju s nama« (utorkom)
- »Putokazi« (srijedom)
- »Rock vremeplov« (četvrtkom)

20,30 h

- Vijesti dana
- Pripovijetka Balinta Vujkova
- Hitovi hrvatskih izvođača
- Minute za ljubitelje jazza (petkom)

Pretplatite se!

TUZEMSTVO

☐ 6 mjeseci 800 din.

☐ 1 godina 1500 din.

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže i primat ćete ga svakog tjedna u diskretnom pakiranju!

Hrvatska riječ

Ime i prezime: _____

Zemlja: _____

Mjesto: _____

Ulica i broj: _____

E-mail: _____

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:

NIU Hrvatska riječ, Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24.000 Subotica.

Uplatu izvršiti na broj žiro računa 355-1023208-69

INOZEMSTVO

☐ 1 godina 70 EUR.

BANK: VBUYU 22

(Vojvođanska banka a.d. Novi Sad Yugoslavia)

Beneficiary customer:

540101-320-5 NIU Hrvatska riječ,

Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24.000 Subotica.

Cjenik reklamnog prostora

posljednja strana (kolor)

cijela strana	6.000 din.
1/2	3.600 din. + 20 % p. p.
1/4	2.000 din.

druga i pretposljednja strana (kolor)

cijela strana	5.000 din.
1/2	3.000 din. + 20 % p. p.
1/4	1.700 din.

unutarnje strane (crno-bijele)

cijela strana	3.000 din.
1/2	1.800 din.
1/3	1.300 din. + 20 % p. p.
1/6	700 din.
1/12	450 din.

Iskoristite popuste!!!

Za vezane oglase u 4 ili više brojeva odobravamo popust od 20%.

SPECIJALAN POPUST ZA GODIŠNJI UGOVOR O REKLAMIRANJU.

NEKRETNINE

NBA gencija

za marketing,
konsalting i sve vrste
posredovanja između
pravnih i fizičkih lica

Subotica,
Braće Radića 6
Tel: 024 / 554 - 570
Tel./fax: 024 / 551 - 203

**KADA KUPUJETE ILI PRODAJETE,
OBRATITE SE NAJPOUZDANIJOJ
AGENCIJI SA TRADICIJOM
UZ SLOGAN**

99% + NBA = 200 %

SIGURNOSTI!

**NAJSIGURNIJA RAZMENA NEKRETNINA
IZMEĐU BIVŠIH REPUBLIKA YUGOSLAVIJE.**

VETERINARSKI
ZAVOD
"SUBOTICA" a.d.
24106 Subotica
Beogradski put 123
Tel.: 024/567-933, 567-984
Fax: 024/567-871, 567-736

KOMPLETNA HRANA ZA ŽIVOTINJE

VETCAN
kompletna
hrana
za pse

KOMPLETNE SMJEŠE ZA ŽIVOTINJE

SMJEŠA N
SMJEŠA PS-1
SMJEŠA PS-3
SMJEŠA
PSB-FINIŠER
SMJEŠA
PSB-STARTER

SMJEŠA
SMJEŠA
SMJEŠA
FAVORIT
STARTER
ZA PRASAD
GROVER
ZA PRASAD

KD
TS-1
TS-2
P

PREMIXI I SUPERI

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
Tel./fax: 024 561 533
agria@suonline.net

